БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

...С-эй Бурят-Монголой. обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 102 (8627)
АПРЕЛИИН 30
СРЕДА
1958 он

Сэн 20 мүнгэн

Эб найрамдалай, арадуудай аюулгүй байдалай найдамтай түшэг тулгуури—хүсэн түгэс социалистическэ лагерь мандаха болтогой! Социалистическэ оронуудай арадуудай агууехэ нүхэсэл улам бэхижэжэ, һалбарха болтогой!

(1958 оной Майн 1-дэ зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй Уряануудһаа).

ТРАКТОРИСТНУУД! Халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэгты

...озно байгуулалтые улам саа...гжөөхэ, машинно-тракторна ...нуудые хубилгаха тухай ...эй ЦК-гэй февральска Пле... СССР-эй Верховно Соведэй сессиин түүхэтэ шиидхэбэри... бүхы совет арадтаяа хам...ин дэмжэжэ, манай респуб... ажалшад, механизаторнууд ажалаараа харюусажа байн-

...ш, правительствынгаа уряа-...урхэнэйнгөө зоригоор түрэл ...дэо хүдэлхэеэ ошоһон хэдэн ... механизаторнууд хабарай ...эриин түрүүшын үдэрһөө ха... даабаряа харуулжа эхилээ. ...эй аймагай «Путь Ленина» ...ой механизаторнууд өөһэдын-...гадир, СССР-эй Верховно ...й депутат Даба Хоборко-...ханов түрүүтэй энэ жэлдэ үн-...ян ургаса абахын хойноһоо ...шангаар тэмсэжэ байнхай. ...зуураа, тэдэнэр донецкэ шах-...оциалистическэ Ажалай Ге-... Николай Мамайн үүсхэлые ...үдэлмэридөө хэрэглэхэ гэжэ ...эд, бригадын механизатор бү-...барай тарилгын үедэ халаа-...а даабарииe үдэр бүри үлүү-...үргэхэ, өөһэдынгөө хүсөөр по-...стан шэнээр бариха, горючи ...лха байра түхеэрхэ, элдэб ...а, зэмсэгүүдые хура бороо, ...алхинһаа халхалха сарай ба-...эхэ мэтэ уялгануудые абаа ...Мүнөө тэдэнэр абаһан уялга-... амжалтатайгаар бэелүүлжэ ...й. Полевой станаа барижа ...эд, механизаторнууд тэндээ ...Горючи хадагалха байра эдэ ...үдтэ дүүргэгдэхэнь. Энэ кол-... нютагай утэгжүүлгэ сабша-...аряалан дээрэ ехээр гаргагда-...барай тарилгын хүдэлмэриие ...дэрэй туршада хэжэ дүүргэ-...эндэхи механизаторнууд бэеэ ...эй.

...нэй «Путь Ленина» колхо-...еханизаторнуудай жэшээгээр ...истическэ мүрысөө үргэнөөр ...үүлжэ, ажалдаа амжалта ...ка байһан механизаторнууд ...анагүй олон. Йлангаяа Бичу-...арбагатайн, Кударын айма-... механизаторнууд бэеэ даа-...үдэлжэ лаб шадаха байһанаа ...ба. Бичурын аймагай Жда-... нэрэмжэтэ колхозой механи-...уд түрүүшын хэдэхэн үдэр-...гаад гектар эртын тарилга ...Мүн энэ аймагай Калининай, ...артсъездын нэрэмжэтэ колхо-... механизаторнууд бүтээсэ ...гээр ажаллажа байнхай.

...ракторист бүхэнэй халаанайн-...рмые үдэр бүри үлүүлэн ...жэ байһан тухай мэдээсэл ...н аймагай «Улаан Одон», XX ...ъездын нэрэмжэтэ, «Путь ...на» колхозуудһаа, Хэжэнгын ...ай «Эрдэм», Иволгын аймагай ...эй нэрэмжэтэ болон бусад ...колхозуудһаа ерэнэ. Энээн ...ээ харахада, манай механиза-...д нилээд һайн мэргэжэлтэй ...н, машина, техникээ хүсэ-...ашаглажа шадаха байна.

...үдэрнүүдтэ республикын бү-...магуудта ороһон саһан газа-рай хүрьһэндэ шииг нойто ехээр үгэжэ, үндэр баян ургаса туйлаха хэрэгтэ айхабтар ехэ туһа нэмэри боложо үгөө. Тиигэбэшье, сагай уларилай хүйтэн, газарай шииг ехэтэй байһан дээрэһээ таряа тариха, газар хахалха хүдэлмэри хэдэн үдэрэй туршада һамшагдаа.

Тиимэһээ хабарай тарилга хэхэ, пар болон тарилгын газар хахалха тон богони саг үлэбэ. Энэ ушарта колхоз, совхоз, бригада бүхэндэ ажалаа зохидоор эмхидхэжэ, трактор бүхэниие хоёр халаан соо таһалгаряагүй хүдэлгэхэ, механизаторнууд улам эршэмтэйгээр ажаллажа, үдэр, халаан бүриингөө даабариие үлүүлэн дүүргэхэ уялгатай болоно.

Апрелиин хорёодоор манай газетэнүүдэй рейдовэ шалгалта хэхэдэ, олохон колхозуудта таряа тариха, газар хахалха хүдэлмэри саг соогоо эхилээдүй, тракторнууд голдуу нэгэ халаанда хүдэлжэ байһан байна. Зарим колхозуудта хоёр халаанда хүдэлхэ трактористнууд, прицепщигүүд олдоогүй байгаа бшуу. Мүнөө эдэ дутагдалнуудые яашье тэсэхын аргагүй. Колхозуудай правлени, совхозуудай дирекци түрүүшын ээлжээндэ трактор бүхэниие хоёр халаанда хүдэлгэхөөр бэлдэхэ, трактористнуудаар, прицепщигүүдээр хүсэд хангаха зэргэтэй.

Механизаторнуудай һаадгүйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхын түлөө тэдэниие зохид һайн гэр байраар, халуун эдеэ хоолоор хангаха шухала. Тииһээ тиитэр, энэ хэрэгтэ анхарал табихагүй баримтанууд али олон үзэгдэһөөр. Сэлэнгын аймагай Сталинай, XX партсъездын нэрэмжэтэ, Түнхэнэй «Победа», Баргажанай «Звезда» колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд поли дээрэ хүдэлжэ байһан хүнүүдтэ хайша хэрэгээр хандана. Тэндэ хүсэдөөр түхеэрэгдэһэн полевой стан, вагонщигууд дутамаг, олон ушарта механизаторнуудай хүдэлжэ байһан газарта халуун эдеэ хоол зөөгдэнэгүй. Хүдэлмэриин һүүлдэ культурнаар амарха арга тэдэнэртэ үшөөл олгогдоогүй байһаар.

Хабарай полевой хүдэлмэридэ һаад хэжэ боломоор эдэ дутагдалнуудые дары усадхахын хойноһоо колхозой правлени, партийна эхин организацинууд эрид хэмжээ абаха ёһотой. Мүн аймагуудай партийна, советскэ организацинууд колхозуудаа тэдорхойгоор хүтэлбэрилжэ, ажал хүдэлмэридэнь бодото туһаламжа хүргэхэ, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табиха зэргэтэй.

Нүхэд трактористнууд! Трактор, машинынгаа хойноһоо оролдосотойгоор харууһалжа, техническэ заабариин ёһоор заһабаринуудые саг соонь хэжэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые ажалдаа хэрэглэжэ, халаанайнгаа даабариие үдэр бүри эрхим шанартайгаар үлүүлэн дүүргэхые оролдогты. Энэтнай парти, правительствын халуун анхаралда бодото харюу боложо үгэхэ, энэ жэлдэ үндэр баян ургаса туйлаха талаар эхи табиха байһаниинь элитэ.

Киевэй областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ орденууд барюулагдаба

КИЕВ, апрелиин 28. (ТАСС). Киевэй областиин хүдөө ажахын олон түрүүшүүлдэ, мэргэжэлтэдтэ, Украинын партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ КПСС-эй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи Секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй даалгабаряар орденуудые мүнөөдэр барюулба.

Васильковско районой Ильичын нэрэмжэтэ колхозой звеньевой Социалистическэ Ажалай Герой О. К. Диптанда «Хадуур ба балта» гэжэ хоёрдохи алтан медаль, Гребенковско МТС-эй комбайнер С. М. Бадзюхта, Украинска ССР-эй Хүдөө ажахын министерствын сахарна свёклын, хүдөө ажахын бусад ургамалнуудай главна управлениин начальнигай орлогшо Т. В. Деркачта, Чернобыльска районой Сталинай нэрэмжэтэ колхозой звеньевой Д. И. Пелагечада, Бородянска районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан С. П. Сверидeнкодэ Ленинэй орденууд, «Хадуур ба Балта» гэжэ алтан медальнууд барюулагдаа.

Удаань нүхэр Н. С. Хрущев Украинын КП-гэй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Н. В. Подгорныдо, Украинска ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. С. Коротченкодо, Украинска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. Т. Кальченкода, бусадта Ленинэй орденуудые барюулба.

Шагнагдагшадые халуунаар амаршалха зууураа, нүхэр Н. С. Хрущев Социалистическэ Эхэ оронойнгоо аша туһада саашадаа бүри амжалтатайгаар ажаллахыень хүсөө.

Шагнагдагшадай зүгһөө нүхэд О. К. Диптан, С. М. Бадзюх, Т. В. Деркач болон бусад үгэ хэлээ. Республикын ажахы болон сэёл культурые хүгжөөлгэдэ саг үргэлжын анхарал табидаг, туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө үндэр дээдэ шагналайнь түлөө Коммунистическэ партида, тэрэнэй Центральна Комитедтэ, Советскэ Правительствода бүхы шагнагдагшадай, бүхы украин арадай зүгһөө Украинын КП-гэй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. В. Подгорный баясхалан хүргөөд, Украинын партийна организаци, республикын бүхы ажалшад социалистическэ инаг Эсэгэ оронойнгоо саашалаа һалбаран бадархын тулада хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллаха гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедые, Советскэ Правительствые найдуулаа. (ТАСС).

Майн 1-нэй хүндэлэлдэ

Абаһан уялгаяа дүүргэв

1958 оной 4 һарын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, 800 мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур үгэхэ гэһэн уялга Улан-Удын модоной заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүд уласхоорондын һайндэр —Майн 1-нэй урда тээхи мүрысөөндэ оролсоходоо абаһан байгаа.

Энэ уялгаяа дүүргэхын тулада ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ арга олохо, доторойнгоо арга боломжые элирүүлжэ хэрэглэхэ шухала болоһон байна.

Тиин заводой хүтэлбэрилэгшэд, инженернүүд, технигүүд, түрүү хүдэлмэрилэгшэдтэй, уралан нарижуулагшадтайгаа зүбшэжэ үзэһэнэйнгөө һүүлээр, эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ-ябуулгануудай түсэб зохёогоо һэн.

Заводойхид зүбшэһэн түсэбөө бэелүүлэн, шэнэ техникэ, түрүү технологи хэрэглэдэг болоо. Хибэдэһэ суглуулха транспортёр шэнэдхэн заһагдаа, бассейнын уһа бүлеэдхэхэ арга нарижуулагдаа, модо хюрөөдэдэг рамануудые амяар амяарнь хүдэлгэхэ оньһон арга зохёогдоо.

Эдэ бүгэдын ашаар машина, транспортёрнууд, рамануудай миин зогсолго бага боложо, ажалай бүтээсын дээшэлхэтэй хамта, машинистнууд, рамщигууд, слесарьнүүдэй уялга дээшэлээ.

Гол цехүүд болон халаануудые ажахын тоосоондо оруулһан ушар продукци ехээр гаргаха хэрэгтэ нилээд туһалаа. Цех бүхэн һара бүридэ хэхэ хүдэлмэриин тодорхой түсэбтэй байдаг болоо.

Һара бүри цех, халаануудай хүдэлмэриин дүн гаргагдажа, заводой комитедэй үргэн заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг. Цехын, халаануудай хүдэлмэриин дүн харуулалгын доскада үдэр бүри бэшэгдэжэ, түрүү бригада болон халаануудай хүдэлмэридэ зорюулагдан «Молни», тусхай ханын газетэнүүд гаргагдадаг заншалтай. Мүрысөөндэ илагшадта заводой завкомой, парторганизациин болон дирекциин дамжуулгын Улаан туг барюулагдадаг юм.

Эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ хүдэлмэриин түрүү технологи хэрэглэһэнэй ашаар модоной заводой коллектив продукци гаргаха 4 һарынгаа түсэбые арбан хоногоор урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 100 мянган түхэригэй продукци гаргаба. Тиигэжэ 1957 оной 4 һаратай жэшээлхэдэ 1 миллион түхэригэй продукци үлүү гаргагдаа.

Д. Аюшеев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын модоной заводой рамщик Василий Григорьевич Шкор хүдэлмэрилжэ байна. **А. Мантаевай фото.**

Загаһашад мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ

Кабанскын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой загаһашад уласхоорондын һайндэр — Майн 1-ниие амжалта ехэтэйгээр угтаба. Энэ колхозой загаһашад 4 һара соо 450 центнер загаһа бариха түсэбтэй аад, апрелиин 20-до 841 центнер загаһа барижа, Кабанскын загаһанай заводто тушаагаа. Тиигэжэ карл марксынхид республикынгаа загаһа баридаг колхозуудай мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, дамжуулгын Улаан туг абаба.

Колхозой загаһашадай 3 бригадын хоорондо социалистическэ мүрысөөн дэлгэрүүлэгдэжэ, ажалай түрүүшүүл урдынхидаа орходоо нилээд олдшороо. Бригадирнууд А. А. Романов, И. А. Дашиев, И. П. Мосоров гэгшэд загаһашадаа шэнэ амжалтада зоригжуулан, бүришье эдэбхитэйгээр ажаллана. Түрүүн загаһашад Дмитрий Куклин, Елена Баинова, Батор Сушнеев болон бусад хүйтэ нойтондо тэсэмгэйгээр, зоригтойгоор ажаллажа, һайндэрые эрхимээр угтаба.

С. Шапхаев.

Жолоошодой бэлэг

Һайндэрэй урда тээ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсоһон республикын автотранспортна трестын 1-дэхи конторын жолоошод 4 һарынгаа даалгабариие болзорһоонь урид—апрелиин 12-то дүүргэһэн юм. Энэ үе соо конторын жолоошод, нёдондо жэлэй 4 һаратай сасуулхада, 250 мянган тонноор ехэ ашаа шэрээ.

Туйлаһан амжалтаараа урмашаһан жолоошод һайндэрэй хүндэлэлдэ зорюулан, түсэбһөө гадуур 120 мянган тонно ашаа шэрэбэ. Жолоошод Г. Сизых, С. Гусев, Г. Максимов болон бусад ажалдаа үнэн сэхээр, оролдосотойгоор хандажа, һайн амжалта туйлаа.

И. Сокол.

ССС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев Киевһээ бусаба

...ЕВ, апрелиин 28. (ТАСС). ...урда тээхи үдэрнүүдтэ Киевэй ...льдо Ленинэй орден барюул-...эз баяр ёһолол болоо.

...сква бусахаяа байһан хүндэтэ ...ан нүхэр Н. С. Хрущевые мор-...хын тулада һайндэрэйхеэр ... шэмэглэгдэһэн городойнгоо ...үүдтэ киевэйхид мүнөөдэр га-

...аинын коммунистическэ пар-... правительствын хүтэлбэрилэг-...эхэд А. И. Гаевой. М. С. Гре-... Н. Т. Кальченко, Д.С. Корот-... Л. И. Найдек, Н. В. Подгор-... И. С. Сенин, В. В. Щербицкий, ... Бубновский, О. И. Иващенко, ... Червоненко, В. И. Чуйков, Ук-... КП-гэй Киевскэ обкомой ...эхи секретарь нүхэр П. Е. Ше-...ажалшадай депутадуудай областной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр И. И. Стафийчук болон бусад нүхэр Н. С. Хрущевые мордохуулхын тулада аэропорт дээрэ суглараа.

Нүхэр Н. С. Хрущевто пионернүүд ургамал баглаа сэсэгүүдые барюулаа. Нүхэр Н. С. Хрущев Украинын коммунистическэ партиин, правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй, министрнүүдтэй, партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэдтэй, городой ажалшадай түлөөлэгшэдтэй ябахынхяа гараа барилсаад, самолёт тээшэ ошоно.

— Шэнэ амжалта туйлахыетнай таанадта хүсэнэб,—гэжэ мордохуулагшадта хандан, нүхэр Н. С. Хрущев хэлээ.

14 часта самолёт агаарта ниидэн гараа.

САБШАЛАН, ТАРЯАЛАНГАА УҺАЛНАБДИ

Манай колхозой сабшалан, таряалангай нилээд ехэ газар уһалагдадаг. Тиигэжэ элбэг баян ургаса абтана. Нёдондо жэлдэ колхозоймнай эрхим луговод Содном Цыренов Заган гэжэ нютагта 170 гектар сабшалангай газар уһалжа, дунда зэргээр гектарай 15 шахуу центнер үбһэ ногооной ургаса абаа һэн.

Мүнөө жэлдэ сабшалан уһалалгаяа бүри үргэдхэжэ байнабди. Бүхы дээрээ 940 гектар сабшалангай 660 гектарынь уһалагдаха юм. Колхозоймнай бригаданууудта тусхай звенонууд эмхидхэгдэжэ сабшалан дээрээ һайрамай уһа тогтоожо байна. Бүхэли май һара соо сабшалан уһалагдаха юм. Уһанай элбэг байбал, зарим участогуудые 2—3 дахин уһалхабди.

Гадна, таряанаймнай газар нёдондонойхидо орходоо бүри ехээр уһалагдаха. Хэрбээ нёдондо хамта 350 гектар газар уһалһан байбал, энэ жэлдэ 560 гектар, тэрэ тоодо 350 гектар шэниисын, 100 гектар кукурузын, 110 гектар сахарай свёклын газар уһалагдаха юм. Мүнөө 200 гаран гектар газар уһалагдаа.

Сабшалан, таряалан уһалалга дээрэ хамта 45 хүн ажаллана. Колхозоймнай механизаторнууд хабарай тарилгын халуун үе болотор газар уһалалгада хабаадалсаа. Газар уһалагшадые урмашуулха зорилгоор колхозоймнай правлени, партийна организаци ажалай нэмэлтэ түлбэри үгэхөөр шэнэ гурим тогтооһон байна. Сабшалан уһалагшад даалгагдаһан газараа жэгдэ һайнаар уһалбал, гектарай 5 түхэриг мүнгэ ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон абаха юм. Таряанай газар уһалагшадта гектарай 10 түхэриг мүнгэн, тиихэдэ хараалһан түсэбһөө гадуур абтаһан ургасын 10—12 процентнь ороoһо таряагаар түлэгдэхэ.

Колхознай уһа гаргаха насостой агрегат худалдажа абаа. Тэрэнээ Хёлго мүрэнэй эрьедэ тодхожо, уһыень 3—4 километр ута канаваар татуулан, бэлшээриин, таряанай газар уһалжа байнабди. Энэ агрегат 20 шахуу метр үндэр эрье өөдэ соргоор уһа татажа гаргана. Сүүдхэдэ 5—6 гектар газар уһалха, час соо 300 кубометр уһа татажа гаргаха хүсэтэй юм.

Энээнэй ашаар 50 гаран гектар бэлшээриин, 100 гаран гектар таряанай газар уһалха аргатай бологдоо. Энэ агрегат үдэр һүнигүй хүдэлгэгдэнэ.

Газараа ехээр уһалжа, ороoһо таряанай гектар бүриһөө 11 центнерһээ доошо бэшэ ургаса абахабди. Тиихэдэ малда хүсэд хүрэхөөр үбһэ тэжээл бэлдэгдэхэ байна.

Ч. Митыпов, Бичурын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хёлго мүрэнэй эрье дээрэ тодхогдоһон уһа бүлэдэг насос хүдэлжэ байна. (Дээрэхи зураг). Колхозой 5-дахи бригадын газар уһалагшад ажаллажа байна. (Доодо зураг).

Т. Гармаевай фото.

МИНЕРАЛЬНА ҮТЭГЖҮҮЛГЭ ХЭРЭГЛЭ— МИЛЛИОНООР ОЛЗОТНАЙ НЭМЭХЭЛ!

Эртын пар хахална

Хэжэнгын МТС-эй хоёрдохи тракторна бригадын механизаторнууд 600 гектар тараанай газар дээрэ борнойлго хэжэ дүүргэмсээрээ эртын пар хахалжа эхилбэ.

Энэ бригадынхид Дунда Худанай сомоной «Эрдэм» колхозой хоёрдохи комплексно бригадада 150-яад гектар эртын пар хахалаа. Тиихэ зуураа трактористнууд нүхэд Раднаев, Непомнящий, Улзуев болон бусад халаан соогоо 7—8 гектар хахалха нормотой аад, 9—10 гектар хүрэтэр эрхим шанартайгаар хахална.

Гадна, тус бригада апрелиин 24-һөө шэнииһын тарилга эхилээ. Тарилгада 2 агрегат табигданхай.

Д. Доржиев.

Түрүүшын 400 гектар

Хабарай тарилгын хаһа ерэжэ, Хүнтэйн талада һуурижаһан Сталинай нэрэмжэтэ артелиин поли дээрэ тракторай дуун замхахаяа болибо. А. Гармаевай эрхилдэг тракторно-тараан ажалай бригадын трактористнууд, колхознигууд түрүүшын гурбан үдэр соо 400 гектар газар борнойлоо. Эндэ трактористнууд Б. Бадмаев, В. Раднаев, А. Иванов гэгшэд даабаряа үлүүлэн дүүргэһэн байна. Эдэ үдэрнүүдтэ эртынгээ тарилга эхилээ.

Баргажан. **О. Будаев.**

Түрүүшүүлһээ жэшээ абаха

Алдарта партиингаа ЦК-гэй сентябрьска, январска түүхэтэ Пленумүүдэй табиһан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлэн, аймагаймнай ажалшад, таряашад ороохо таряанай болон хүдөө ажахын бусад культуранудай ургаса эрид дээшэлүүлхын түлөө тэмсэжэ, һүүлэй 3—4 жэлэй туршада зарим тэды амжалта туйлаа.

Жэшээлхэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид (түрүүлэгшэнь нүхэр Ботов, партиина организациин секретарь нүхэр Гребенников) жэлһээ жэлдэ ороохо таряанай, огородой эдеэнэй, хартаабхын муу бэшэ ургаса ургуулжа абадаг болонхой. Тус колхозой хоёрдохи комплексно бригадада (бригадир нүхэр Ермолаев) нёдондо жэлдэ ургамал, ногооной хэды гандабашье, 521 га тараалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 11 центнер таряа, мүн 170-аад га газарай гектар бүриһөө 18,8 центнер шэниисын ургаса хуряажа абаа һэн. Тэрэшэлэн энэ колхозой нэгэдэхи тараан ажалай бригадынхид тараалангай га бүриһөө 12,2—17,8 центнер хүрэтэр ороохо таряанай ургаса хуряагаа. Тингэжэ гүрэндэ ороохо таряа тушааха түсэбөө саг болзортонь сүм дүүргээд, энэ жэлдэ тарилга хэхэ өөрын сортовой үрэһэ хаажа абаһан байна. Тус колхозойхид жэл бүри огородой эдеэнэй, хартаабхын бараг һайн ургаса абадаг болонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ эндэхид огородой эдеэнэй тарилгын гектар бүриһөө дунда зэргээр 63—98 центнер ургаса абаа. Тиихэдэ колхозой дүршэл ехэтэй огородшон нүхэр З. Матвеевэй звеногойхид дүрбэн га газарай гектар бүриһөө 387 центнер капустын ургаса, тэрэшэлэн 137 центнер морковь ургуулжа абанхай. Огородшон нүхэр С. Белых гэгшын звено нёдондо жэлдэ гектар бүриһөө 185 центнер морковь ургуулжа абаа һэн. Гадна, хартаабха ургуулагшад нүхэд Зубакина, Вишнякова гэгшэдэй звеногойхид га бүриһөө 150—250 центнер хартаабхын ургаса хуряагаа. Энэ колхоз гансахан огородой эдеэн, хартаабхаһаа жэл бүри 183—225 мянган түхэригэй олзо доход оруулдаг юм.

Мүн Карл Марксын, Кировэй, Орджоникидзын, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай зарим түрүү бригада, звенонууд жэлһээ жэлдэ ороохо таряа, огородой эдеэ, мүн бэшэ ургамалнуудые ургуулжа абадаг.

Хайшан гэхэдээ эдэ колхозуудаймнай тараан ажалай түрүүшүүл ороохо таряанай, илангаяа огородой эдеэнэй тогтууритай һайн ургаса абана гээшэб? Энэ асуудалда харюусахын түлөө түрүү дүй дүршэлэй хэдэн жэшээ харуулая.

Нютагайнгаа байгаалиин онсо эрхэ байдалда, сагай уларилда тааралдуулан, элдэб шэнэ, түрүү онол арга хэрэглэжэ, огородой эдеэнэй үндэр баян, тогтууритай ургаса абадаг болохын түлөө түрүүшүүлнай үсэд шангаар тэмсэнэ. Жэшээлхэдэ, дурсагдаһан Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо нүхэр С. Белых гэгшын звеногойхид нёдондо капустын үрэһэ рассадада һуулгангүйгөөр, һайса үтэгжүүлэгдэһэн нэгэ га газарта милл тарияд; тэндэһээ 291,3 центнер капуста ургуулжа абаа. Мүн тэдэнэр капустынгаа үрэһэ аргал шэбхэтэйгөөр, юрын хүйтэн газарта рассада һуулгажа, майн 4—5-да тарияд, рассадаа июниин 10-аар полейдо тариһаннинь тон һайн эшэнүүд гараһан байгаа.

Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозойхид үнгэрэгшэ жэлдэ хохирлоһон аргал шэбхэ, шоройтой парнигта мартын 20 гаранаар һонгино рассадада һуулгажа тарияд, тэрэнэйнгээ эшэнүүдые 40 хоногто парнигтань ургуулаа. Энэ үе соо рассадаа гурба дахин шубуунай аргал, үнһэ шэнгэнээр хүдхаад, нэмэлтэ тэжээл үгөө. Һүүлээрнь майн эхээр һонгинынгоо эшэнүүдые огородойнгоо газарта абаашажа таряа юм. Мүн зундаа тэрэнэйнгээ ургажа байхада элдэб хоротой хорхой шумуулнаа хамгаалан, «Дуст» хоро хаяжа, 2—3 хоноод лэ нэгэ дахиннаа үсөөн бэшэ уһалдаг һэн. Тиигэжэ гектар бүриһөө 75 центнер һонгино абаа.

Манай түрүүшүүлэй дүй дүршэлһөө харахада тэдэнэр огородойнгоо эдээ, хартаабха үрэжэл һайнтай хурьһэтэй газартаа нэгшээрдэһэн наг шэбхэ, минерална үтэгжүүлэгтэй холижо, һайса үтэгжүүлээд таридаг. Газараа зүбөөр уһалдаг, ургамалайнгаа хойноһоо һайн харууха эмхидхэжэ ургуулдаг байна. Гадна, огородойнгоо газарта ургамалнуудые һэлгэн таридаг.

Жэшээлхэдэ, Сталинай, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта тарааха хэһынгээ урда огородойнгоо газарта га бүриин 40—50 тонно һайса нэгшээрдэһэн наг шэбхэ, 2 тонно хүрэтэр суперфосфат тараажа үтэгжүүлдэг. Огородойнгоо эдеэ таряад таатай зохидоор, агротехническэ заабариин ёһоор уһалжа, буртаг үбһыень зундаа хоёр дахин түүжэ хаядаг юм. Эдэ бүгэдын лэ ашаар тус колхозууд сагай уларилһаа дулдыдахагүй, тогтууритай һайн ургаса абана бшуу.

Тиибэшье, аймагай колхозуудта ороохо тараанай, илангаяа огородой эдеэнэй, хартаабхын тогтууритай һайн үндэр ургаса абадаг түрүүшүүлэй тоо тон үсөөхэн байһаар. Бухыдөө аймагай колхозуудта тараалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 6,4 центнер ороохо таряанай, 45 центнер огородой эдеэнэй, 43 центнер хартаабхын ургаса га бүриһөө абтана. Илангаяа «Коммунизм», Ацагадай Ленинэй, Калининай нэрэмжэтэ, «Путь к коммунизму» колхозууд жэлһээ жэлдэ огородой эдеэнэй, хартаабхын даншье өөдэгүй бага ургаса хуряана. Һүүлэй хэдэн жэлдэ эдэ колхозууд огородой эдеэ, хартаабха ехээр тарихые оролдоод, тэрэнээ һайнаар ургуулхын түлөө хүсэд һаналаа табидаггүй заншалтай. Тиихэдэ аймаг соомнай гансал «Улаан Эрхирик» колхоздо томохон, 200 дүрбэлжэн метр талмайтай тепличнэ комбинат бии. Теэд тэрэнь биратай олзо доход оруулдаггүй. Тус колхоздо огородой эдеэнэй ажалай гаргаша үшөөл ехэ байһаар. Аймагаймнай хоёр колхоздо тепличнэ комбинат шэнээр баригдажа байнхай. Теэд тэрэмнай гурбадахи жэлээ ашаглалгада оруулагдажа ядашанхай. Юуб гэхэдэ, тэдэнии бариха элдэб түхеэрэлгэ, хэрэгсэлээр дутанабди. Эдэ тепличнэ комбинадуудые түргөөр барижа дүүргэхэ хэрэгтэмнай республикын Министрнүүдэй Совет туһалха бэзэ гэжэ найдагдана.

Аймагай колхозуудта тараалан, сабшалангай уһалууриин газар үргэдхэхэ талаар һүүлэй хоёр-гурбан жэлэй туршада нилээд юумэн хэгдээ. Тараалан, сабшалан уһалха хэдэн багахануud уһалууриин системэнүүд баригдажа ашаглагдаа. Тэрэнэй ашаар мүнөө 6198 га тараалан, сабшалан уһалагдана. Кировэй нэрэмжэтэ, «Гигант» колхозуудта уһалууриин газар нилээд ехэ болонхой.

Саашадаа олонхи колхозууднай өөһэдын хүсэ ехэтэ элдэб машина, техникэтэй болоод байхадаа, тараалан, сабшалангаа һайнаар уһалха, үтэгжүүлхэ хүдэлмэрие улам үргэнөөр ябуулха бшуу.

Байгша ондо колхозуудаймнай бүхы гэшүүд түрэл парти, правительствынгаа анхаралда харюу болгон, тараалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 8 центнер ороохо тараанай ургаса, га бүриһөө 120 центнер огородой эдеэнэй, 110—150 центнер хартаабхын болон корнеплодуудай, 10 центнер үбһэ ногооной ургаса абаха зорилго табинхай.

Абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө аймагай колхозууд эршэмтэй шангаар тэмсэжэ эхилээ. Тараалан, сабшалан дээрэ хамтадаа 18 мянгаад тонно наг шэбхэ адхагдаа. Сталинай, Карл Марксын, Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозууд энэ хүдэлмэрие һайнаар эмхидхэжэ, наг шэбхэ гаргаха түсэбөө дүүргээ шахуу.

Эдэ үдэрнүүдтэ аймагай колхозуудаар хабарай эртын тарилга түлэг дундаа ябажа байна. Апрелиин 25-най мэдээгээр бүхыдөө хоёр мянгаад шахуу гектарта эртын хара тараан, шэниисэ таригдаа. Карл Марксын, Сталинай нэрэмжэтэ, «Гигант», «Улаан Эрхирик» колхозууд тарилгынгаа хүдэлмэрие эмхитэйгээр эхилээд, тус тустаа 300 гаран га газарта эртын тарилга хэнхэй.

Ф. Петров, КПСС-эй Заиграйн аймкомой секретарь.

„КОМИНТЕРН" КОЛХОЗДО

БАРИЛГА ЕХЭЭР ХЭГДЭХЭ

— Нёдондонойхидо орходоо барилгын хүдэлмэри энэ жэлдэ һураггүй ехээр хэгдэхэ,—гэжэ барилгашадай бригадир Мурбо Базаров хөөрэнэ. — Үбэлэй үедэ манай бригада барилгада хэрэглэгдэхэ ехэхэн модо бэлдэһэн байна. Тэрэнэй хажуугаар гахайшадай байха 2 гэр барижа дүүргэхэ болообди.

Тус бригада энэ жэлэй һүүл болотор гахайн, үхэрэй, хонинной байрануудые, колхознигуудай байха 9 гэр бариха юм. Колхозой правлени барилгын бригадада туһаламжа болгон модо шэрэхэ 13 хүниие, 2 трактор нэмэжэ үгэбэ.

МЕХАНИЗАТОРНУУД КОЛХОЗДО ОРОНО

СССР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи сессиин шиидхэбэриие һайшаан дэмжээд, тус колхоз Сосновско МТС-һээ 10 трактор, мүн бусад хэрэгсэлнүүдые худалдан абаһан юм.

Мүнөө колхоздо өөрынь МТМ бии болгогдоо. Тэндэнь токарна, мүлилгын, харуулдалгын станогууд, электрогагнууриин агрегат тодхогдоһон, механическа кузница баригдаһан байна. Эдэ техникэнь МТМ-гэй дэргэдэхи электростанциин хүсөөр хүдэлгэгдэнэ.

Сосновско МТС-эй 7-дохи тракторна бригадын гэшүүд энэ колхозой гэшүүд боложе оробо.

— Манай бригадын гэшүүд хабарай тарилгые богонихон сагай хугасаа соо һайн шанартайгаар хэхэ, условно трактор бүхэнөөр 600 гектар газар элдүүрилхэ, гектар бүриһөө 10 центнерһээ бага бэшэ ургаса абаха гэжэ шиидээ,—гэжэ бригадир нүхэр Чимитэв мэдүүлнэ.

ТҮРҮҮ ҺААЛИШАН

Һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагдаба. Түрүүшын кварталда үнеэн бүриһөө 388 литр һү һааһан Дулма Цыдыпова түрүү һуури эзэлбэ. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ хугасаатай сасуулхада энэ түрүү һаалишан үнеэн бүриһөө 160 литр һү үлүү ехээр һаагаа. Нүхэр Цыдыпова туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, сүүдхэдээ үнеэн бүриһөө 9 литр һү һаадаг болоо.

МОРИШОД ЕХЭ ОЛЗО ОРУУЛАА

Колхоз адуунай фермэһээ энэ жэлдэ 107 мянган түхэригэй олзо абаба. Адуушад Н. Цыренова, Ж. Гындыжапова, Д. Шойдопова гэгшэд үнгэрэгшэ жэлдэ 100 гүүн бүхэнһөө 104 унага абажа, тэдэнэй 90 процентые бүрин бүтэнөөр ондо оруулһанайнгаа түлөө 300—300 килограмм ороохо нэмэлтэ түлбэридэ абаба.

Энэ жэлдэ фермынхид адуу мори үсхэбэрилхэ түсэбөө 105 процент дүүргэхэ уялга абанхай.

В. Байбородин.

Яруунa.

Улан-Удын мяханай комбинадай дэргэдэ товароведуудэй курса нээгдэжэ, олон залуушуул һуралсана. Антонида Гимнипова энэ курсада Сэлэнгын ... ерээд һуралсажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Гимнипова библиотекэ соо ном шэлэжэ байна.

З. Гайнулинай фото.

Ажалаа ажабайдалтай холбон ябуулна

Республикын олохон библиотекэ соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудые шалган харалгада эдэбхитэйгээр бэлдэжэ, ном һудар зоной дунда улам һайнаар дэлгэрүүлхын тула ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Харалгын үедэ ажалаа һайжаруулжа, КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэдэнь ажалшадта туһална.

Кударын аймагай библиотекэнүүд уншагшадаа бүри олошоруулха хэмжээ-ябуулга хараалаад, тэрэнээ бэелүүлжэ байна. Уншагшадайнгаа бэлэдхэл, эрилтэ, хүсэлэнгүүдыень хараадаа абажа, хүдэлмэреэ эмхидхэнэ. Нүүдэл библиотекэ улаан буланда, культбазануудта бии болгогдоод, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэл тарааха оролдолго гаргана.

Аймагай центртэхи, Хамнигадайн, Ехэ-Кударын хүдөөгэй библиотекэнүүдэй эмхидхэһэн номой выставкэ, зурагууд уншагшадай дунда ехэ хүндэтэй болонхой. Выставкэ, зурагуудай дэргэдэ элдэб хөөрэлдөөн үнгэргэгдэнэ. Һүүлэй үедэ аймагай туйлаһан амжалтанууд тодорхой жэшээ, тоо баримтануудаар харуулагдана. Колхозуудай олзо доход һүүлэй үедэ хоёр хахад дахин дээшэлээ. Эндэхи малшад энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һааха, мяха абалгые хоёр дахин ехэдхэхэ уялга абаад, эршэмтэй ажаллана.

«Хүдөө ажахын экономико шудалагты! Мал ажалай түрүү арга тухай ном уншагты! Эдэ номууд уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэтнай туһалха байха» гэһэн плакадууд энэ библиотекэнүүд соо бии юм. Библиотекын хүдэлмэрилэгшэд арад зоной дунда ном дэлгэрүүлгые колхозуудай ажахын зорилгонуудтай иигэжэ холбуулна.

Үбэлэй сагта һү һаалгаяа арьбадхадаг түрүү дүй дүршэл харуулһан номуудай үндэһөөр Калининай нэрэмжэтэ колхозой һүнэй фермын дэргэдэ уншагшадай конференци аймагай библиотекын (даагшань нүхэр Романович) хүдэлмэрилэгшэд нёдондо жэлэй декабрьда эмхидхээ һэн. Нүхэр Зубенкын «Байгал шадархи колхозууд һүнэй түлөө яажа тэмсэнэб», нүхэр Старцевай «Үүлтэртэ галнуудые түлжүүлһэн миний дүршэл» гэхэ мэтэ номууд шэн хэлсэгдэһэн байгаа.

Түрүү һаалишад үнеэдые бөөр һаадаг арга тух... тодорхойгоор хөөрэлдөө. Һаал... Екатерина Москвитина үне... зүбөөр хайшан гэжэ эдеэлүү... тухайгаа, Раиса Лоскутникова шаһан номуудһаа олон юумэ ... гожо абаад, ажалдаа хэрэг... тухайгаа хөөрэһэн байна. ... һан номууд тухайгаа хөөрэл... һөө гадна, ажалай эмхидхэл ... тэжээл дутамаг байна, мал... эрилтэ гүйсэд хангагданагүй... колхозойнгоо правлениие ма... шүүмжэлһэн байха юм.

Аймагай түб библиотекы... Калининай нэрэмжэтэ кол... хонишодтой нягта барисаатай... дэнэр отаранuудта үе үе о... байдаг. «Хонидые хэнзэлүү... ямар ашагтайб» гэжэ хөөрэ... үдэшэ январь һарада эмхид... бэлэй. Колхозой зоотехник ... Покацкая энэ асуудалаар эл... хээ һэн. Хонишод Зимерова, ... маева болон бусад ажал хүд... ри тухайгаа хөөрэжэ үгөө. ... эндэхи хонишод 100 эхэ хони... риһөө 150 хурьга абахабди гэ...

Соёл гэгээрэлэй эмхи зу... нуудые шалган харалгын бо... байхада дурсагдаһан түбэй ... лиотекэ хүдөө ажахыда х... тай ном һудар ажалшадай ... шадамараар тараана. «Эхэ... дурэ уранһайханай литератур... «Н. А. Некрасовай түрэһөөр ... жэлэй ой» гэһэн литературна... шэнүүдые аймагай Культ... байшангай хүдэлмэрилэгш... хамта һаяхан үнгэргөө.

Больницын хүдэлмэрил... дэй дунда И. Корабель... вай «Хүдөөгэй больница» гэж... уншалга эмхидхэгдэнэ. Энэ... конференци болохо юм. Нөөс... касса, Райфо, Гүрэнэй банк, ... потребсоюз гэхэ мэтэ эмхи зу... нуудта забһарлалгын үедэ, аж... һүүлээр хамтын уншалга, хө... дөөн болоно.

Д. Жарков, М. Горь... нэрэмжэтэ республика... библиотекын дирек...

МҮРЫСӨӨНЭЙ АШААР

Тон һаяхан, 3—4 һарын урда тээ «Үнэн» гэжэ хүдөө ажахын артель Мухаршэбэрэй аймаг соо эгээн гээгдэнги колхозуудай нэгэн байһан юм. Тус колхоз үнгэрэгшэ намар малайнгаа үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл муутайгаар ороо һэн. Малай үбэлжэлгын эхилхэдэ олон хонидынь хүшэ шадал орожо үрдеэгүй, туранхайшагууд байшоо бэлэй. Мүн һаамхай үнеэдээ уянда байлгажа харууһалдаг гуримтай болоогүй байгаа юм.

Малынь үбһэ тэжээлээр оройдоол 20 процент хангагдаһан дээрэһээ колхоздо бүришье бэрхэтэй болоо һэн.

Иимэ ушарай тохёолдоод байхада шэнээр һунгагдаһан правлени, колхозой партийна организаци (секретаринь нүхэр Б. Базаргармаев) тон түрүүн хүн зоной дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри шангадхаха, социалистическэ мүрысөө нүлөө ехэтэйгээр эмхидхэхэ гэжэ шиидэһэн байна.

Тиигээд «Путь Ленина», «Үнэн» колхозуудай хоорондохи мүрысөөнэй шалгалта үнгэрэгшэ жэлэй ноябрьда үнгэргэгдөө. «Үнэнэй» хонишод, һаалишад, комплексно бригадын бригадирнууд һү һаалгаар, хони үдхэлгөөр һайн ябаһан хүршындөө ошожо, яажа малаа эдеэлүүлдэг, харууһалдаг байһантайнь танилсаа. «Путь Ленина» артелиин малшад хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай үнэнэйхидтэ хөөрэжэ үгэһэн, тэдэнэй дутуу дунданууд тухай нүхэдэй ёһоор ажаглалта хэһэн юм.

Адлихан эрхэ байдалда ажалладаг аад, малһаа ашаг шэмэ 2 дахин шахуу багаар абадаг байһандаа «Үнэн» колхозой түлөөлэгшэд аягүйрхэһэн, эшэһэншье байгаа. «Бидэнэр эдээнһээ юугээрээ дутаха байгаа гээшэбибди?»,—гэжэ делегациин гэшүүд гэртээ бусажа ябахадаа бодолгото болобод.

Тиин ехээр һү һааха, зуун эхэ хониноо 150—170 хурьга абаха, хонин бүриһөө 4—4,5 килограмм нооһо хайшалха арга манайда яһала бии гэжэ малшад хэлсэдэг болобо.

Колхозой парторганизаци малшадай дунда социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр эмхидхээ. Фермэ, отарануудһаа гадна, һаалишан, хонишон, гахайшан, мал адуулагшад бүхэн бултадаа социалистическэ уялга абаба.

Малай үбэлжэлгын ямараар үнгэржэ байһан тухай асуудалаар һара бүриин һүүлдэ партбюрогой заседани үнгэргэгдэдэг, һү һаалга дээшэлүүлхэ, тэжээл зүбөөр, гамтайгаар гаргашалха тухай асуудалнууд партийна суглаан дээрэ зүбшэгдэдэг болоо.

Һүнэй-товарна фермэнүүдтэ һарадаа 2 дахин мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдоно. Бүхы фермэнүүдтэ улаан булан бии болгогдонхой. Тэндэнь лозунг, плакат, шэдээтэй газетэнүүд, түсэбтэ даалгабари, тэдэнэй ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай үдэр бүриин, арбан хоногой, һарын мэдээнүүд бии. Абтаһан уялганууд, тэдэнэй дүүргэлтэ эли тодоор бэшээтэй байдаг. «Дайшалхы хуудаһанууд» гаргагдадаг.

Һаамхай үнеэдынь бултадаа уянда байдаг, тусхай нормын ёһоор эдеэлүүлэгдэдэг, 2—3 дахин уһалагдадаг болоо. Үбһэ, зелёнкоһоо гадна, үнеэдтэ үдэрэй 20 килограмм хүрэтэр кукурузын силос, 20—30 литр бардаа, гараһан һүнэй литр бүхэндэ 200 грамм хүрэтэр ороохо таряанай зүйл үгтэнэ.

Эдэ бүгэдэһөө уламжалан һү һаалга эрид дээшэлээ. Январь, февраль, март һарануудта үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ хоёр дахин ехэ һүн һаагдаба. Мүнөө олохон һаалишад үнеэн бүриһөө үдэрэй 7—8 литр һү һаана.

Мүн хонишодшье мүрысөөндэ хабаадажа, Хориин аймагай «Улаан-Одон» колхозой хонишодой Хандалгада харюу болгон, 100 эхэ хониноо 150 хурьга абаха, хонин бүриһөө 4 килограмм нооһо хайшалха уялга абаба. Ахалагша хонишод Цыбиктар Цыренов 100 эхэ хонин бүриһөө 170 хурьга, Гарма Цыдыпов 152 хурьга, хонин бүриһөө 7 килограмм нооһо хайшалхын түлөө тэмсэжэ байна.

Колхозой правлени, парторганизаци колхознигуудайнгаа үүсхэл эдэбхиие хододоо дэмжэдэг. «Хонишодой үдэр» һайн бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэгдэнэ. Энэ суглаанда ерэхынгээ урда тээ хонишод отарануудаар ябажа, байра байдалыень харадаг, тиигээд дутуу дунданууд тухайгаа хөөрэлдэжэ, тэдэнээ усадхаха хэмжээ абадаг заншалтай болоо.

Партийна нүлөө шангадхахын тула парторганизаци хонишодой бригадануудта коммунистнуудые эльгээгээ. Тэдэнэр хонишодой дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулхаһаа гадна, тэндэхи ажал хэрэгэй түлөө харюусадаг юм.

Һайн үүлтэрэй хонидой отарада (даагшань Г. Б. Цыдыпов) январь һарада 300-гаад эхэ хонин туража эхилээ һэн. Тиихэдэнь прав... парторганизаци шухала хэ... абаба. Энэ отарада үбһэ, зел... тараанай зүйл нэмэжэ үгтөө, ... һанай шэлбэһэ ехээр бэлэдхэжэ... нидтоо буйлуулан үгэлсэдэг б...

Мүнөө эхэ хонид, хурьгадай... рууһан эли бодо һайжараа. ... риин нэгэнһээ хойшо энэ ар... хамта 2140 хурьга гэхэ гү, ал... эхэ хонин бүриһөө 74 хурьга ... байна.

Хонишод Н. Цыдендоржиев... Аюшеева, Б. Жанаев гэгшэд ... эхэ хонин бүриһөө 90—100 ху... абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүү... байнхай.

Хонид бүхэли үбэл бэлшээ... адуулагдаа. Декабрь, январь һ... да гараһан хурьгад дулаан ... нүүдтэ эхэтээ хамта бэлшээр... адуулагдана.

Хонишодто саг болзор соогоо ... мэлтэ түлбэри үгтэдэг. Хони... М. Чимитова, Б. Хандажап... Г. Цыренова, Д. Дымбрылова, ... Доржиева, Д. Тогмитов болон ... сад һайнаар хүдэлнэ.

Мүнөө жэл колхозой правлени... нин һүрэгһөө миллион доход ... гэжэ түсэблэбэ. Энээниие дүү... арга яһала бии.

Иигэжэ артелиин малшад м... үбэлжэлгые амжалтатайгаар ү... гэжэ байна.

Социалистическэ мүрысөө... наар эмхидхэһэнэй ашаар колхо... гуудай ажалай эдэбхи улам дээ... нэ.

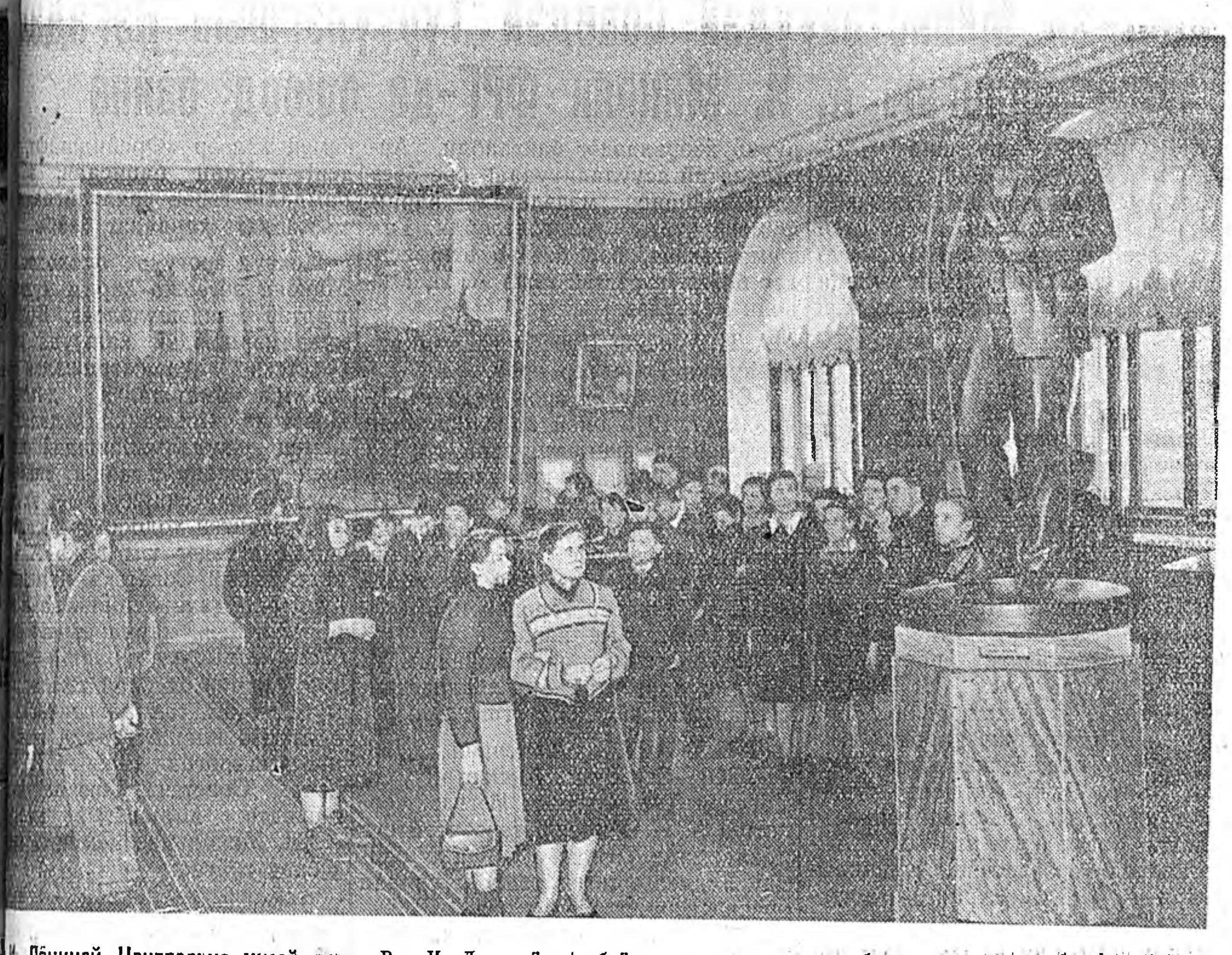
СССР-эй Верховно Соведэй ... дэхи сессиин шиидхэбэритэй та... саад, эдэ үдэрнүүдтэ артелиин ... шад бүри ехэ дэбжэлтэтэй... ажаллажа байнхай.

М. Фалил...

Сталинградска область. Городищенско районой «40 лет Октября» колхоз Карповско МТС-һээ 15 трактор, 5 комбайн, 18 сеялкэ, 11 культиватор, хүдөө ажахын бусад машина, зэмсэгүүдые худалдажа абаад, хабарай полевой хүдэлмэри эхилээ. **Зураг дээрэ:** «40 лет Октября» колхоздо шэниисын тарилга хэгдэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

...И. Лёнинэй Централъна музей соо. В. И. Ленинэй ...льна музейн залнуудта хүн зон олоор ороно. Апре...ииhээ хойшо хори мянга гаран хүн эндэ ороо. Вла... Ильичын түрэhөөр 88 жэлэй ойн гүйсэхэ ойртоод байха үедэ эндэ хүн зон бүри олоор ородог болоhон байгаа. **Зураг дээрэ:** музейн залнуудай нэгэн соо.

ТАСС-эй фотохроника.

Хонишон Муслима Талыпова

...намжаа Татарhаа, түрэhэн гал ... гаража, бурядай нютаг гэр... зөөжэ ерэhээр Муслима Рахма... Талыпова юhэн жэл тухай болобо. ...hашье яба, ажалша хүн хүндэ... солотой болонхой. Эхэ нютаг..., үбгэн буурал Байгал далай ша... ...рят арадайнгаа дунда ерээдшье ... байхадаа гэртээл байhан шэнги ... Кударын аймагай «Путь к ...мму» колхозой эрхим хонишон ... Рахматуровна энеэбхилэн хөөрэнэ.

...а Рахматуровна Бурят-Монгол ...уугаа колхоздо булэнэртэсэ орожо, ...оор ажаллажа эхилээ бэлэй. Ба...шо ажал хүдэлмэридэ дүйтэй бо... ...слима басаган шэнэ ажалдаа түр...hэн.

...ениин даалгабарине жэлhээ жэл... ...hаа, үлүүбшэлэн дүүргэдэг, маг... ...да хүртэдэг байгаа.

...нэгэн ажал бүтээхэеэ зорёо hаа, ... унтаха, хэбтэхэеэ мартажархи... ...үрэөр, үдэшэлэн оройшье ажа... ...рюулжэ ябадаг, хүнгэн бэрхэл ... гэжэ хүршэ хүгшөөнь зугаална.

...шье хотондоо дүтэлжэ ерэхэдэ ...бохон: дүтэ тойрон hооhо ноо... ...хагүй, хуу hуури байрадаа.

...магай хүдэлдэг отарынхид үн... ...жэл 100 эхэ хонин бүриhөө 120 ...бажа, hэгэшье гарзагүйгөөр түл... ...мүн хонин бүриhөө 3.940 ...рин, нарибтар ноохо хайшалжа байха юм.

...hаа мал адууhа харууhалhан ... ажалдаа балай ядалдагшагүйб. ...алхуурангүйгөөр, зүбөөр харууhалха, хэмдэнь эдеэлүүлхэ шухала,— гэжэ хонишон Талыпова хөөрэдэг.

Хабарай үрии дулаан сагай ерэхэдэ бэлшээрые зүбөөр хубаарилаад, хонидоо уhатай, марсатай газараар адуулдаг юм. Тиихэдээ хонидоо яаруулангүй, намдуу

зохидоор бэлшээхые оролдодог. Хабар, зундаа хонидые эртэ бэлшээридэ гаргаад, түлэб халуунда юумэнэй hүүдэртэ гү, али hэбшээ hалхитай газарта дураарнь тиирүүлдэг. Тингээд үдэшэ орой болотор элбэг эдеэлсэтэй газарта дахин бэлшээдэг.

Зундаа хонидоо заабол үдэрэй гурба дахин уhална. Марса, хужарай дүтэ тойрон үгы байгаа hаань, үдэшэ үглөөнь тэжээлэй дабhа үгэдэг. Мяха-яhанай гурил сагүргэлжэ үгтэнэ.

Намартаа, таряа хуряалгын hүүлээр хонидоо полидо бэлшээжэ, хүсэд таргалуулаад, хүшэ шадал ехэтэйгээр үбэлжөөндэ оруулдаг заншалтай.

—Бэлшээридэ hайнаар таргалhан хонид ямаршье шэрүүн үбэлые баргатайл гаталжа гарадаг,—гэжэ Муслима Рахматуровна хэлэнэ.

Үглөөгүүр хонидоо туужа гарахадаа, үдэшэ болотор хүрэхэ унда, эдеэгээ абажа гарадаг юм. Бүхэли үдэр хонидойнгоо хажууhаа hалангүй ябажа, түс бүриень адаглан харадаг.

Нүхэр Талыпова хонидтоо үбэлэй үедэ хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлдэхые, хото хорёогоо дулаалхые оролдодог.

—Хониной хохир жэлэй дүрбэн сагта хотон шадараа суглуулжа байнхайб. Тиигээд үглөөгүүр хонидойнгоо хэбтэрыин хохир обоолоод, үдэшэлэн дахин тэрээнээ тараагшаб. Тиихэдэ хохирынь дулаан байдаг,— гэжэ хонишон басаган хөөрэнэ.

Малай ашаг шэмэ абалгаар Америкые хүсэхэ гэhэн түрэл партиингаа гайхамшагта уряае нүхэр Талыпова нүхэдтэйгөө халуунаар хүлеэжэ абаад, бодото хэрэгээрэ харюусахын тула бүри эдэбхи зоригтойгоор ажаллажа оробо.

—Колхозуудые саашадань hалбаран хүгжөөхэ тухай парти, правительствынгаа сэсэн мэргэн шиидхэбэринүүдтэ харюу болгон, энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриhөө 150 хурьга, 4 килограмм ноохо абахаар шиидэнхэйбди,—гэжэ ахалагша хонишон Муслима Рахматуровна бултанайнгаа үмэнэhөө найдамтайгаар мэдүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Р. Талыпова.

Д. Баярбулатов.

Ленин суглаанда

Ц. ХАМАЕВ

Алхална Ленин бодол түрэн,
Абаhаар таниханшье бэрхэтэй.
Хүнhөө юугээрээш илгаагүй бүри,
Хубсаhаниинше юрын лэ — жэгтэй.
Хооhон харанхы Петербургын үйлсэ.
(Хаанай харуулшад хороно тэндэ).
Зүгөөр, Ленинние обёорногүй гүйсэд
Заабол тоолоод лэ миин хүндэ.
Мүшэтэ hүни, мэлигэр саhан...
Мүн саанаhаа эли хүнэй ябаха.
Эндэ тэндэ хаа-яахан
Эблэрээд хүнүүд саашаа субана.
Ойройшье hаань энэ үдэшэ
Ошонод хүдэлмэришэд суглаан тээшэ.
Үгыень шагнахань агуу хүнэй
Үнэндөө юунhээш үлүү бэлэй...
Эхилнэ суглаан—хүнүүдшье олон,
Эгээн түрүүлжэ Ленин бодоо.
Замхаба таhалга соо дуугай болон
Зали абаhаншуу hэргылээд.
Үгэнүүдынь үсөөхэн аад, хурса—
Ухаан бодолой үргэн дэлисэ.
Хамагааш мартаад шагнажал бай,
Хашараахагүй огто шамай.
Иимэл хадань гү, али
Эгэршэгүй зоригтойдонь тэрэниие,
Хүдэлмэришэд нэрлээ:
«Манай Ленин»,
Хүндэлдэг болоо хэрэгээрнь.
Үhээ сайhан үбгэн буланда
Үндыжэ шагнаба Ленинэй хэлэхэдэ.
Наhан соогоо нарбаа сайтараа
Иимэ үгэнүүдые дуулаагүй байгаа.
Ажабайдалайнь hабагшын зангилаа
Аргагүй бэлээр Ленин тайлаа.
Тэмсэлдэ, баатартал, юунэй түлөө
Тэниглэн бодохоо үбгэн ойлгоо.
Суглаан дүүрэнэ. Үбгэн түрүүлжэ,
Шангаар адхалай Ленинэй гар.
Баярай гэрэл зүрхэнhөөнь халижа,
Баахан гэр соо адхарба үтэр.
Иимэл хадань гү, али
Эгэршэгүй зоригтойдонь тэрэниие,
Хүдэлмэришэд нэрлээ: «манай Ленин»,
Хүндэлдэг болоо хэрэгээрнь.

Уран зохёолшодой Союзда

«Холын городто» гэhэн повестиин, «Багша» гэжэ романай автор Платон Малакшинов Москва хотодо багшалдаг юм. «Багша» романииньород хэлэн дээрэ оршуулагдаад, «Советский писатель» хэблэлээр мүнөө жэл хэблэгдэхэнь. Нүхэр Малакшинов hаяхан нютагтаа ерээд, уран зохёолшодой Союзда шэнэ романаа зүбшэн хэлсүүлээ.

«Уригдаhан уурхай» гэжэ (хоёр хубитай) роман соо империалистическэ дайнай үедэхи бурят тосхоной ажабайдал, баяд, ноёдтой үгытэйшүүлэй тэмсэhэн тэмсэл харуулагдана. Энэ зохёол залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ удхатай темээр, тодо, хурсаар бэшэгдэнхэй.

Роман тушаа рецензи бэшэгшэд, хэдэн уран зохёолшод hанамжаяа хэлэхэдээ, юрэнхы дээрээ hайн зохёол болоо гэжэ тэмдэглэбэ. Хэлэнэй талаар үшөө заhагдамаар, зарим ута унжагараар бэшэгдэhэн газарынь хаhагдамаар гэжэ Ц. Бадмаев, Б. Батоев, А. Бальбуров, Ц. Жимбиев, Э. Раднаев, С. Будаев болон бусад хэлэбэ.

Энэ романиие заhаhанай hүүлээр хэблэн гаргаа hаа, hайн hэн гэжэ hанамжалба. Нүхэр Малакшинов суглараашадта баясхалан хүргөөд, романаа шүүмжэлэлэй ёhоор заhахаб гэбэ.

***

Областной партийна hургуулида апрелиин 25-най үдэшэ республикын уран зохёолшод ерэжэ, уншагшадтаяа уулзаба. Искусство болон уран зохёолой декадын урда тээ бурят-монголой уран зохёолшодой юу хэжэ байhан тухай Африкан Бальбуров дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

Элидхэлэй hүүлээр поэдүүд Д. Мадасон, Н. Дамдинов, Ц. Жимбиев, А. Бадаев, Ц. Бадмаев, В. Петонов, Ч. Цыдендамбаев шэнэ шүлэгүүдээ бурят,ород хэлэн дээрэ удаа дараалан уншаба. Эдэнэй шүлэгүүдые уншагшад халуунаар угтажа, hонирхон шагнаад, элдэб асуудалнуудые табиба.

—Холын манай аймагта уран зохёолшод ошодог болыт,—гэжэ партийна hургуулида hурахаяа Кударын аймагhаа ерэhэн нүхэр Бадмаев хэлэбэ.—Шэн габьяата ажалаараа алдаршаhан тэндэхи хүнүүд тухай, бурядай түрүүшын революционер Ц. Ранжуров тухай hонирхолтой материалнуудые асархалта.

—Бага түхэлэй зохёолнууд болохо очерк, рассказууд, журнал, газетэнүүдэй хуудаhанда тон үсөөн толилогдоно. Мүнөө үеын партийна хүдэлмэрилэгшын ажал хэрэг тухайда бэшэхые хүсэгдэнэ,—гэжэ нүхэр Еремеев хэлэбэ.

Энээнhээ хойшо ходо уулзажа байхые уран зохёолшодто уншагшад хүсэбэ.

А. Олзон.

Зураг

А. БАДАЕВ

Ханада зураг.
Харьяа горхоной эрьедэ
Хонин hүрэг
Холуур таран бэлшэнэ.
Хүбэндэл сагаан
Хонид, хурьгадай тэгэндэ
Хонишо басаган
Холые шэртэн гэшхэлнэ.

hугадаа дэбтэртэй
(hурадаг юм ха нэгэ тээ),
Харахан гэзэгэтэй,
Хорёодтой басаган жиирэй.
Хэн бэ нэрэнь?
«Хонишон» гэhэн бэшэгтэй.
Зурааша хэбэрнь
Зураа ха уран биирээр.

Хаанашьеб энэ басагые
Хараhан шэнгиб. hананагүйб.
Борьёо талые
Бидэнтэй хахалалсаа бэшэ hаал?
Темлюйн барилгада
Тэрээнтэй али ушараа гүб?
Танибал, энэ басаганда
Табихал hэм бэшэг заал hаа...

Харин зураг лэ...
Харьяа горхоной эрьедэ
Хонин hүрэг
Холуур таран бэлшэнэ.
Хүбэндэл сагаан
Хонид, хурьгадай тэгэндэ
Хонишо басаган
Холые шэртэн гэшхэлнэ.

Хоёр диплом

Талада үдөө хүм малшадай үринь хадаа.
Тиимэhээ дуратайб үнэр баян таладаа,
Тэрээгүүр бэлшэдэг табан хушуу малдаа,
Тэндэ халюурдаг захагүй таряан далайдаа.

Эндэ ерээ хүм арбадахиие дүүргээд ажаллахаяа,
Эхынгээ хажууда хонишоной мэргэжэл шудалхаяа,
Ажаллажа байгаад дээдэ hургуулида hуралсахаяа,
Абадаа, орондоо аша туhаень харюулхаяа.

Туйлажа эхилээб hургуулидаа, ажалдаа амжалта:
Тээсгэн институтдаа hайнаар бараяб шалгалта.
Хонидоо хэнзэлүүлээд, түлжүүлhэн хурьгадыем харахалта,
Хүшэ hайнтайнууд. Нэмээнэгүйб, омогорхоноб халта.

Табан жэлhээ хармаанhаа гаргаад хоёр диплом
Таанарта харуулхаб. Үнэхөөрөө хоёр диплом:
Алтарhан нэгэнь мэргэжэлтэ хонишоной диплом,
Аржыhан нүгөөдэхинь малай эмшэнэй диплом.

Шара будаа ехээр тарихань

Мүнөө жэл аймагай колхозууд үнэтэ культура болохо шара будаа ехээр тарихаяа бэлдэжэ байна. Жэшээлхэдэ, «Коммунизм», «Победа», Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд 300—400 гектарта будаа тарихань. Энэ культурые аймагай колхозууд хамтадаа 2000 шахуу гектар талмайда шара будаа тарихала байна.

Мүнөө колхозниггууд просо тарижа ургуулха агротехникын заабаритай танилсана.

Ц. Дандарев, манай корр.

Владимир ЛУБСАНОВ

Трактор агтын аялга

☆

(Рассказ)

☆ ☆

...үүдэнэй хонхо хангиршаба. ...хээтэй hуурherhаа бодожо, гүй...ной ошоод, үүдэ нээжэ үгэнэ. ...о энеэбхилэн, хүхюутэй ерэ... ...дном хүбүүниинь мүнөө үгэ ...уруу дуруу орожо ерээд, ...шоройдо харлашаhан комби... ...о үүдэнэйнгээ хажууда тай...ард байса хаяба. «Юун болоо ... Хүбүүмни нимэ уруу ду...адаггүй бэлэйл. Газар доро...аhан гай тодхорто дайраг...юм гү» гэжэ Дари хээтэй ...рыгөө сэшордоон, хүбүүгээ ...шална.

...юураа угаатарнь стол дээрэ ...ол табиба. Удаань хүбүүн...шуул абажа үгэхэ зуураа:

...дном, яагаабши? Ажалдашни ...болоо гү? Али...—гээд шарай...атлан, үг маг үгэлнэ, болино. ...даа, эжы, юун муу юумэ ...ихонь hэм. Юрэл эсэшоо хэ...б,— гэжэ аалихан хэлээд, ...аа ханын хадааhанда үл...кухни руугаа ороно. Сагаан ...атай стол дээрэ халуун эдеэн ...й. Энэрхы hайхан эхынь ...а эдеэнэй уурал сэдьхэлынь ...улна.

...омой эсэhэн, үлдэhэншье ...люурма тоhотой, хартаабха, ...атай шүлэ халбагадхадань, ...онь нэгэ юумэ түглышоод ...hан шэнги.

...зан абажуртай лампаяа ба...унтадаг таhалга руугаа оро...hаа тайлаад, шэнэ газетэ ...хэбтэшэбэ. Уншажа ядаад, ...ень hэхэнэ, зурагыень халта ...Гэнтэ нэгэ юумэ hанаhан шэнги боложо, «Эжы» гэхэдэнь, Дари хээтэй үүдэнэй хүшэгэ ургэжэ хараад:

—Хүбү-аан, юундэ эдеэлэнгүй хэбтэшэбэш?—гэнэ.

—Садхаланби. Эртэ hэрюулээрэйгтыл даа,—гээд саарhаяа шагаашана.

—Юрэдөө, боро үдэшэ хүнжэлдөө бухаха гээшэмнай ямар юм, арбан часшье болоогүй байнал. Намhаа юугээл нюуна аабши?— гэhээр, эжынь стол дээрэхеэ хуряагаад, гайхаhаар гаража ошоно. Газаахи стэлбын оройhоо ялагар гэрэл сонхоор таhалга руунь шагаана. Содном гэнтэ гүйжэ бодоод, сонхынгоо хүшэгэ буулгаадхиба. Нюдөө зорюута аняад юушье бодонгүй, унтаха гэхэдэнь, сэдьхэлынь амар заяа үзүүлнэгүй. Өөдөөшье, уруугаашье хараад хэбтэнэ. Үгы даа, үнгэрhэн үдэрынь үргэлжэдөө харагдахадал, шэхэндэнь дуулдахадал гэнэ... Гэнтэ үйлсөөр залуушуулай задарюун дуун соностожо, хоёр нюдыень зуруулай модоор тэбхэрдэhэндэл, нойрынь hэргэнэ. Үшөө танил басаганиинь ханхинаса таташана:

Булад агтын жороогоор
Буразлаа гарган табилуулая:
Булгайр хара шоройгоо
Булархай болгон хаялуулая.

Энэ дууе шагнаархан хэбтэтэрээ гэнтэ толгойгоо бүтүүлээд, саашань дуулахагүй гэхэдэнь, аялгань хүнжэлыень нэбтэ сорьён ороно.

Энэ hүниингөө халаанда ошожо ябаhан Норжомын дуун. Наадан дээрэ Содном энэ дуу дуулаха, аялгыень дагалсаха гэжэ оролдодог бэлэй. Теэд тиимэ hайхан дууниинь мүнөө аягүйгөөр дуулдажа. Норжомын тугаарай сухалтай нюдэн харагдахадал гээд, досоонь бүришье харлажа, энэ үдэрэй уршаг элеэр hанаандань орожо ерэбэ:

Мүрысөөндэ Содном ходоодоол хоёрдохи hуурида, Норжомын, хойно ябадаг аад, харин мүнөө... мүнөөдэр даншье эшхэбтэр, аягүй муу юумэ болошоо. Трактористтнууд, прицепщигууд хэн хэнэйнгээ түрүүлhэниие Хүндэлэлэй самбарта гарахаhаань түрүүн дуулаха гэжэ шахасалдан байба. «Самбарта, Хүндэлэлэй самбарта хараарайт» гэжэрхёод, бригадир тоhон болошоhон тэбхэрхэн блокнодоо хармаанhаа гаргана. «Одоол мүнөө түрүүлээ хаб» гэжэ Содном бодоно. Түрүүшын нэрые бригадирай нэрлэхэдэ, альга ташалган болошобо. Хоёрдохи, гурбадахи, дүрбэдэхи... Теэд Содномой нэрэ хаанань гээшэб? Магад табадахинь байжа болоо... Эшэhэндээ Содном уруугаа хараашална, бэшэ нүхэдыншье Содном тээшэ харашоод, гайхаhан янзатай абяагүй байна.

—Норжомо Цыдёнова hүниин халаанда дүшэн хоёр га хахалаа, гушан зургаан килограмм горючи арбилаа,—гэжэ бригадир хэлэнэ,—шанарынь эрхим—хорин гурбан сантиметр гүнзэгы. Тиихэдэ эндэ нэгэ хүн тухай хэлэхэмни,—гээд бригадир хоолойгоо заhана:—Байров Содномой нэрые юундэ нэрлэнэгүйб гэжэ таанад гайхалдажа байналтайт? Эндэ гайхахаар юумэ үгы. Хараахаар, зэмэлхээр юумэн яhала бии,—гэхэдэнь трактористнууд бүрийшье гайхалдан, нэгэ бригадирай урдаhаа, нэгэ Содномой хажууhаа халта харасагаалдан байна.

—Ши, Содном, нүхэдhөө эшэхэеэ яанаш? Намайе, колхозые мэхэлхээ hанаа гүш? Хахалhан газарайш арбан найман соотонь далантай, дахин хахалаагүйдэш тушаажа абахагүйб. Энэ нүхэрөө, таанад, комсомолойнгоо суглаан дээрэ хэлсэгты,—гэжэрхёод, бригадир Норжомо тээшэ хаража, — дамжуулгынгаа Улаан тугые баhа өөртөө үлээбэш, амаршалнаб!—гээд, гарыень адхана.

Содномой досоо гэнтэ харанхалжа, борби дээрээ бохиножо байба. Байжа байжа, толгойгоо үргэн гэхэдээ хурсаар хараhан Норжомын нюдэндэ харбагдашана.

—Ямар яяр ябадал гээшэб! Тарилгын урда, комсомолой суглаан дээрэ эрхимээр ажаллахаб гэжэ хэн уялгаа үгөө hэм?!—гэжэ Норжомын шэбэнэн татажа хэлэхэдэ, Содном урдаhаань халаглангяар харажархёод, гэнтэ гэдэргээ эрьелдэжэ, гэр тээшээ гэшхэлхэдэнь, нюрганhаань Норжомын хаража байhандал hанагдаа hэн.

...Мүнөө халуун галаар хайруулжа, унтажа ядажа хэбтэхэдээ Норжомын урда улайшоод байhанаа hанан: «Бригадирай зэмэлхэнь багадаад, үшөө басаганай зэмэлхэнь хороо бусалхаар лэ. Теэд хэн зэмэтэйб? Би өөрөөл зэмэтэйб. Ехые хахалха hанаатай hүүлшынгээ гектарые далантайгаар ябуулжархигдоо. Ямар аягүй, яhаа хухархаар юумэ болошооб. Норжомо комсорг болоhонhоо хойшо амар заяа үзүүлхээ болишоол. «Трактораа гамна, зүбөөр тоhодо, миин байлгажа горючая бү хороо — гэхэ. Теэд яахадаа хүндэлэндэ хүлөө, гасаланда гараа хэдэг энэ басаган сэдьхэлhээм гарадаггүй гээшэб? Багадаа жэмэстэ гарахадаа эсэшоод, уйлахаяа hанажа ябахадань хүтэлжэ зободог hэм, мүнөөшье... Байз. Бэшэнэйнгээ ажалдаа гаратар, далан гаргаhан газараа дахин тойрожорхихоб. Норжомо, шамда ажал хэхэ гээшэ ямар юм бэ гэжэ харуулхал байхаб! Өөрөө үхибүүн зандаа гээшэш!» гээд гансата hанаагаа амарhан шэнги болоод, уданшьегүй унташаба.

Содномой эжы үүр хяраанаар хүбүүгээ hэрюулбэ. Нэгэ хэды болоод «хүбү-аан, эдеэлэ» гээд ерэхэдэнь үгы—хүбүүниинь поли хүрэжэ ябаа бэлэй.

Үглөөнэй сэбэр агаар сээжээрээ дүүрэтэр татажа, Содном яаралтайгаар алхална. Тойроод абяа шэмээгүй, хаана холо тракторай хүнхинэхэ абяан лэ дуулдана.

Далан гаргаhан газартань гал харагдахадал гэбэ. «Саада хадын боорйдо Балданай трактор хэбэртэй, теэд энэ наананЬ юун гал гээшэб. Хоёр ёлогор гал... Трактор лэ, хэн байгаа гээшэб? Аа, Норжомо өөрынгөө участогта ерээ гү. Үгы даа, Норжомо hүниин халаанда ха юм, юун шүдхэрэй гал гээшэб?» гэжэ hанаhаар Содномой дүтэлхэдэнь, трактор тэрэ газарайнь нэгэ үзүүртэ байба.

Норжомо тракторайнгаа картер руунь тоhо хэжэ байтараа хүнэй хүндөөр алхалан ерэхые дууламжархёод, эрьежэ харан гэхэдэнь, тракторай гэрэлдэ Содном барбайжа байбал даа. Норжомо зэмэтэй юумэ хэжэрхёод, байра дээрээ балшыса баригдашаhан үхибүүн шэнги боложо, зүрхэниинь түг-түг сохилно. Халашаhан трактор, шиигтэй хара шорой болошоhон анзаhа харахадаа Содном бултыень ойлгобо ха: иимэ хэдаш хүбүүд шамда дурладаг ха юм.

Мүнөө болотор досоохиеш ойлгоогүй ябаhандаа зэмэтэйби, Норжомо! Энээнhээ урда шамайе гансал өөрынгөө нэрые нэрлүүлхээ оролдоно гэжэ hанадаг байгааб. Байза, яаха гээшэб... юун гэжэ... ямар үгөөр баясхалан хүргэлтэйб» гэжэ бодолгодо боогдон Норжомын хажууда ошобо.

—Содном, бү сухалдыш даа... Юрэл, нүхэрэй талаар,—гэжэ арайхан дуулдахаар хэлэбэ.

Содном гэнтэ мэдээ ороhон юм шэнги:

— Норжомо юун гэнэш? Юундэ сухалдахабиб, ямар ехэ баясхалан хүргэхэбиб гэжэ hанажа байналби... Теэд хахалжа үгэhэнэйшни түлөө бэшэ, энэрхы hайхан сэдьхэлтэй ябаhанайш түлөө... Норжомо, сэхынь хэлэхэдэ...

—Сэхынь хэлэхэдэ яагааб?—гэжэ Норжомо энеэбхилэн, урдаhаань харана.

—Сэхынь хэлэхэдэ гү? Хүлисыш даа, Норжомо! Дахин иигэжэ ябахагүйб, иигэжэ ажаллахагүйб гэжэ комсомолой үнэн сэхэ тангариг үгэнэб,—гэжэ хэлээд, Содном Норжомын гарые шангаар адхана.

***

Баян уулын оройгоор үүрэй мүнгэн туяа үлыhөөр сасаржа, трактор, машинын хүнхинөөн, мори тэргын даржаганаан дуулдан, хабарай хүдэлмэриин үдэр эхилжэ, трактор агтын аялга талын зүрхэ дэhолуулба.

Улан-Удын ажалшадай Майн 1-нэй һайндэрэй демонстраци ТУХАЙ

1958 оной майн 1-дэ ажалшадай демонстраци Советүүдэй талмай дээрэ үдэрэй 11 часһаа эхилхэ байна.

Демонстрацида хабаадаха хүдэлмэришэд, алба хаагшад, һурагшад өөһэдынгөө предприяти, эмхи зургаануудта, һургуулинуудта суглараха юм.

Районуудай ажалшадай бүридхэгдэмэл колоннонууд иимэ газарнуудта сугларха: Гэгээрэлэй, Зам харилсаанай министерствонүүдэй һургуулинуудай һурагшад Ленинэй үйлсөөр «Прогресс» кинотеатрһаа эхилээд, драмтеатр хүрэтэр.

Тусхай мэргэжэл олохо һургуулинуудай һурагшад—Ленинэй үйлсөөр драмтеатрһаа эхилээд, Советскэ үйлсэ хүрэтэр, тэндэһээ Смолиной үйлсөөр.

Советскэ районой ажалшад—Революциин талмай дээрэ, тиигээд Кировэй үйлсөөр.

Железнодорожно районой ажалшад—Ранжуровай үйлсөөр оперо болон баледэй театрһаа эхилээд, Железнодорожно үйлсэ хүрэтэр.

Октябрьска районой ажалшад—Ленинэй үйлсөөр Советскэ үйлсэһөө эхилээд, Доржи Банзаровай үйлсэ хүрэтэр.

Демонстрациин бүридхэгдэмэл колоннонуудые жагсаалга 10 час 30 минутада дүүрэхэ. Колоннонуудай нэгэ зэргэдэ 12 хүнэй жагсаалтайгаар Советүүдэй талмай дээгүүр коллективүүд иимэ ээлжээтэйгээр гараха:

Гэгээрэлэй, Зам харилсаанай министерствонүүдэй һургуулиин һурагшад; тусхай мэргэжэл олохо һургуулинуудай һурагшад; Октябрьска районой ажалшад; Железнодорожно районой ажалшад; Советскэ районой ажалшад.

Бүридхэгдэмэл колоннонуудай жагсаха газарнуудта (Ленинэй, Кировэй, Советскэ, Ранжуровай, Читинскэ, Железнодорожно үйлсэнүүдээр) үглөөнэй 9 часһаа автомашинануудай ябадал хаагдана. Советүүдэй талмай болон тэрэ багай үйлсэнүүдээр ябаган хүнүүдэй гаралга үглөөнэй 10 часһаа демонстрациин дүүрэтэр хаалтатай байха.

Советүүдэй талмай дээрэ пропускоор ошохо автомашинанууд Рабочая болон Читинскэ үйлсэнүүдээр гараха. Тогтоогдомол пропуск болон уряалай билеэдээр Советүүдэй талмай дээрэ табилга 10 час 45 минутада дүүрэхэ байна.

СССР-эй, РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Советүүдэй депутадууд Советүүдэй талмай дээрэ өөһэдынгөө үнэмшэлгөөр табигдаха.

Демонстрациин үедэ колоннонуудай ябадалыень хүтэлбэрилгэ, журам сахилгые эмхидхэхэ хүдэлмэри БМАССР-эй МВД-гэй албанай таһагай начальник, милициин полковник нүхэр Ф. П. Мадагуевта даалгагдаба.

ГОРОДСКОЙ КОМИССИ.

Сэлэнгэ мүрэнэй мүльһэнэй хүдэлһэнэй һүүлээр... Л. Хайдуровай фотоэтюд.

Ажалша бэрхэ, үнэр үргэн нэгэ бүлынхид

«Ута наһа наһалжа, удаан жаргал эдлэжэ, үнэр баян, үлзы тайбан ажа һуугаарайгты» гэжэ табигдаһан юрөөл үнэн зүрхэнһөө хүргэгдэһэн хүсэлэл мүн. Тэрэ хүсэлэл юрөөл гэгшын зориг һүлдыень бадаруулдаг, һанал сэдьхэлыень сэхэлдүүлдэгшье гээшэ бэзэ. Дала гээшэ үндэр наһан. Тэды наһа наһалаад, хүнгэн солбон, хүдэр сарюун ябахада хэлэшэгүй һайхан лэ!

Никита Иванович Акулина Андреевна хоёр олон арбаад жэлдэ хамта һуужа, таряаша зоной бүхэриг гараар бүтээгдэдэг ажалда тэбхэжэһэн хүнүүд. Эдэнэр Тамир тосхонойхидой дунда эгээн хуушанайнь һууритан, аха заха айлайхинь болоно. Никита Пашков 76-тай, тэрэнэй хүгшэн Акулина 70 хүрөө. Үндэр наһа наһалбашье, эдэ хоёр сарюун солбон һуудаг.

Никита үбгэн дала наһа хүрэтэрөө Кировэй нэрэмжэтэ түрэл колхоздоо эдэбхитэйгээр ажаллаа. Мүнөө энэ үбгэн колхозой пенсионер болоо.

Ажалда дуратай ууганай таряашан, хуушанай колхозник Пашковой бүлэ Тамир тосхоноорхиндоо ехэ хүндэтэй. Никита Иванович, Акулина Андреевна Пашковтан 4 хүбүүтэй, 2 басагатай, 20 ашанартай. Пашковтанай үрэ бэе бултадаа колхоздоо ажаһууна, ажаллана.

Пашковтанай ехэ хүбүүн Василий колхозой эрхим модошо дархан, Тэрэнэй хүбүүд: Иннокентий—колхозой шофёр, Сергей болон Николай—хонишод.

Үбгэн Никитын хоёрдохи хүбүүн Алексей артелиингээ гаражые даагшаар хүдэлнэ. Тэрэнэй һамган Евдокия Дмитриевна свёкло тарилга дээрэ хүдэлдэг. Алексейн басаган Раиса арбан жэлэй һургуули дүүргэһэнэйнгээ удаа колхоздоо һаалишан болоо.

Гурбадахи хүбүүниинь—Семен Никитович, һамган Вера Викторовна, хүбүүн Ивантайгаа мүн лэ колхоздоо ажаллана.

Колхозой зүгышэн Илья Никитович Пашковтанай дүрбэдэхи хүбүүниинь, тэрэнэй һамган Афимья Петровна таряан ажалай хүдэлмэридэ ябадаг.

Пашков үбгэнэй басаган Анна Алемасова, бэрэнь Татьяна Васильевна гэгшэд хүнэй хойно ороногүй, колхозойнгоо ажалда шударгыгаар хүдэлдэг.

Энэ ехэ бүлын гэшүүд бултадаа ажалһаа тунхарихагүй, урагшатай зүдхүү зон. Пашковтан бүхы бүлөөрөө 1957 ондо хамта дээрээ 10 мянган ажалта үдэр олоһон байна. Тэрээндээ 170 центнер таряа, 30 гаран мянган түхэриг мүнгэ абаһан байна.

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой Культурын байшан соо энэ ажалша бүлын алдарые ёһолһон баяр хүндэлэлэй вечер һаяхан болоо. Пашковой бүлын ажабайдал, ажал хүдэлмэри тухай колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Шешуров хөөрэжэ үгэһэн байна. Колхозой правлени, партийна организаци үнинэй колхознигууд Никита Иванович, Акулина Андреевна гэгшэдтэ радиоприёмник бэлэглээ.

Ф. Хандархаев.

Кудара-Сомон.

Тобшо мэдээсэлнүүд

☆ «Победа» гэжэ Улан-Удын олзоборилгын артелиин коллектив майн һайндэрэй урдахи мүрысөөндэ оролсоод, ажалай һайн амжалта туйлажа байна. Апрелиин 15-най мэдээгээр, артелиинхид 4 һарынгаа даалгабари уридшалан дүүргээд, түсэбһөө гадуур 100 мянган түхэригэй продукци гаргаа. Мүнөө эндэхид хүүгэдэй хубсаһа оёлгоёо бүри үргэдхэжэ байна.

Е. Павлов.

☆ «СССР-эй Верховно Советэй сессиин шиидхэбэринүүд болон механизаторнуудай зорилгонууд» гэһэн темээр Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Нимаевай хэһэн элидхэлые механизаторнуудай зүблөөндэ хабаадагшад ехэ һонирхолтойгоор шагнаба. Элидхэл тушаа хамта 10 хүн үгэ хэлээ. Удаань Сэлэнгын аймагай уранһайханай самодеятельностиин харалгада хабаадагшад концерт табиба.

Д. Цагадаев.

СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян ФРГ-дэ ошоод байна

ГАННОВЕР, апрелиин 27. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд ФРГ соогуур хоёр үдэр соо аяншалхын тулада мүнөө үглөөгүүр Боннһоо тусхай поездоор гараа.

А. И. Микоянние ФРГ-гэй Гадаадын хэрэгүүдэй министр Г. Брентано, ФРГ-гэй МИД-эй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд Боннско вокзал дээрэһээ мордохуулаа.

Рурска областиин промышленна томо центрнүүдэй нэгэн бологшо Дуйсбург город тусхай поездынь ерэбэ.

А. И. Микоянние городой хүн зон халуунаар угтаа. Дуйсбург городой гол мүрэнэй портые харахын тулада А. И. Микоян вокзал дээрэһээ тиишэ ошоо. Гол мүрэнэй «Лоре» гэжэ пароход дээрэ городой обер-бургомистр Зеелинг, Хойто Рейн-Вестфали гэжэ газар нютагай ажахын министр Кольхазе гэгшэд үгэ хэлэжэ, Дуйсбург город ерэһэнтэйнь дашарамдуулан А. И. Микоянние амаршалаа.

Пароходһоо буухынгаа урда тээ А. И. Микоян тэндэ сугларагшадые амаршалжа үгэ хэлээ. Дуйсбургын гол мүрэнэй портоор ябахадаа ехээр һонирхоһон тухайгаа А. И. Микоян элишэлэн мэдүүлээ.

Рейн дээгүүр экскурсионно аяншалга болохо байбашье, зүгөөр минии һанахада энэ аяншалга политическэ удхашанартай байжа, бидэнэй бэе бэедээ дүтэ байһые, хани барисаатайгаар һууха шухала байһые гэршэлнэ. Бидэнэр хоорондоо дайлалдаһан байгаабди, зүгөөр, мүнөө дайн байлдаан хэрэггүй, хэтэ мүнхэдөө хани барисаатайгаар һууха хэрэгтэй!—гэжэ А. И. Микоян мэдүүлээ.

Тэндэ сугларагшад А. И. Микоянай хэлэһэн эдэ үгэнүүдые халуун альга ташалгаар угтаа.

Рейн мүрэн дээгүүр мэнэ һаяхан аяншалжа һонирхоһон тухайгаа Дуйсбургын пристань дээрэ А. И. Микоян хөөрэхэ зуураа, советско-баруун германска хэлсээнүүдэй баталагдаһан, ФРГ-гэй гүрэнэй ажал-ябуулагшадтай зүбшэл хэһэн ушарай ехэ удхашанартай байһые заагаа. Манай аяншалгын хүсэд дүүрээгүй байбашье, ехэ туһатай байгаа гэжэ мүнөөшье хэлэхээр. Бидэнэр олон асуудалаар элитэ ажал-ябуулагшадтайтнай хэлсээ хээбди. Бидэнэр өөһэдынгөө һанажа байһан юумэн тухай сэхэ руунь хөөрэлдэдэг байгаабди. Арсалдаатай асуудалнуудаар бэе бэеэ үлүү һайнаар мэдэлсэжэ, зарим юумээр үгээ ойлголсообди. Гол юумэ гэхэдэ, бэе бэедээ этигэлсэдэг байха хэрэгтэй гэжэ А. И. Микоян мэдүүлээ.

А. И. Микоян Дуйсбургһаа поездdo һуужа Ганновер ороо.

СССР-эй, бусад оронуудай граждaнинууд 1945 оной апрелиин 8-да гитлеровскэ фашистнуудай гарһаа эндэ наһа бараһан юм. Ганновертэ тэдэнэй памятнигай дэргэдэ А. И. Микоян, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд веногуудые табяа. Удаань А. И. Микоян, тэрээнтэй суг ябалсагшад Ганновер городой промышленна выставкые хараа.

Үдэшэ орой болоһон хойно А. И. Микоян, тэрээнтэй суг ябалсагшад тусхай поездоор Штутгарт ороо.

ШТУТГАРТ, апрелиин 28. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян, тэрээнтэй суг ябалсагшад Штутгарт шадар байдаг Зиндельфинген гэжэ һууринда ерээд, Баруун Германиин «Даймлер Бенц» гэжэ автомобильна томо заводто хүрөө.

Заводой хашаагай үүдэн Советскэ Союзай, Германиин Федеративна Республикын Гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн байгаа. А. И. Микоянние, тэрээнтэй суг ябагшадые заводой директор г-н Кенике амаршалаа. Тиигээд урилдаанай «Мерседес» гэжэ автомашинын макет нүхэр Микоянда тэрэ бэлэг үгөө.

Харюугай үгэ хэлэхэдээ, заводто советскэ айлшадые халуунаар угтаһанайнь түлөө А. И. Микоян баясхалан хүргөө. Худалдаа наймаанай-экономическа асуудалнуудаар баталагдаһан хэлсээн СССР ФРГ хоёрой хоорондо дипломатическа харилсаа тогтооһоной һүүлээр, эдэ хоёр ороной хоорондохи харилсаа саашадаа һайжаруулха хоёрдохи алхам болоно гэжэ тэрэ хэлээ. Заводой хүдэлмэришэд, инженернүүдтэ советскэ хүнүүдэй зүгһөө амаршалга хүргэхыень А. И. Микоян угтагшадые гуйһан байна.

Һүүлээрнь А. И. Микоян, советскэ бусад айлшад хүтэлбэрилэгшэдтэйнь хамта заводой хэдэн цехые, мүн эндэхи столовые орожо хараа. Завод соогуур ябахадань хүдэлмэришэд, алба хаагшад советскэ айлшадые халуунаар амаршалдаг байгаа. Амаршалгануудтань харюусахадаа А. И. Микоян немец хэлээр «Фрейндшафт, ден!»—«Хани барисаан, эб рамдал!» гэһэн уряатайгаар мэришэдтэ хандадаг байба.

Цехүүд соогуур ороходоо Микоян зогсожо зарим хүдэлмэришэдтэй мэндэшэлэлсээ. Бүлэ хүдэлмэришэдэй хажууда зо... советскэ хүдэлмэришэдэй ... тэдэндэ амаршалга дамжу... Советскэ Союздахи хүдэлмэ... немец хүдэлмэришэдэй ш... рииеүндэрөөр сэгнэдэг, тиигэ... бэедээ делегацинуудые эль... жэ, тэдэнтэй холбоо барисаат... лохые хүсэдэг юм гэжэ А. И... коян хэлээ. Советскэ, немец... дууд оло дахин дайлалдаха б... болодог һэн, харин мүнөө ам... ёһоор мүрысэхэ хэрэгтэй гэж... хэр Микоян онсолон тэмдэглэ... мүрысөөндэ социалистическэ... гуулалта илажа гараха гэжэ... нэр этигэдэгбди гэжэ А. И. М... хэлээ. Советскэ Союзай ху... ришэдтэ амаршалга хүргэ... А. И. Микоянние немецкэ худ... ришэд гуйгаа.

Заводые хараһанайнь һ... эндэ бүтээгдэдэг продукци со... айлшадта харуулагдаа. Хүнгэ... дэб ашаанай машинанууд, ав... сууд, урилдаанай, гал аюулһаа... гылхэ, санитарна болон буса... шинанууд заводой хашаа со... ябуулагдажа байжа харуула... Эгээ һүүлдэнь «Даймлер» ф... 1894 ондо бүтээһэн, тиигээд ... дэ табигдаһан машина ябаж... раа. Заводой хүтэлбэрилэг... гүйлтаар А. И. Микоян, П. ... мыкин тэдэнтэй сугтаа энэ ... надань һуужа заводой хашаа... гуур эрьен ябабад. Хүдэлмэр... инженернүүд тэдэниие хаа хаа... амаршалаа.

Заводые хаража дүүргээд ... скэ айлшад автомашинану... Штутгарт ороо. Тэндэ А. И... коян Баден-Вюртенберг гэжэ... нютагай премьер-министр... Мюллертэ ороһон байна. Һүү... Г. Мюллер сайлалга хэжэ, С... эй Министрнүүдэй Советэй Т... лэгшын Нэгэдэхи орлогшо А... Микоянние хүндэлөө.

15 часта А. И. Микоян, тэрэ... суг ябалсагшад автомашинан... һуугаад, Франкфурт-на-Майне... род ороо. Советскэ айлшадай... шалга хэхэдэнь бундесрадай, ... нютагуудай хэрэгүүдые эрхил... нистр фон Меркац ФРГ-гэй ... тельствын зүгһөө үдэшэн яб... һан байна.

А. И. Микоян ФРГ-һээ мордобо

ФРАНКФУРТ-на-МАЙНЕ, апрелиин 28. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд энэ үдэшэ тусхай самолёдто һуужа, Германиин Федеративна Республикаһаа бусаба.

Аэродром дээрэ А. И. Микоян тобшо үгэ хэлэхэдээ, ФРГ-дэ аяншалгын туһатай байһые элишэлэн мэдүүлээд, тэрэниие, суг ябалсаһан хүнүүдыень һайнаар угтаһанайнь түлөө ФРГ-гэй правительствэ, газар нютагуудайнь правительствонуудта баясхалан хүргөө.

Бундесрадай, газар нютагуудай хэрэгүүдые эрхилхэ министр фон Меркац харюугай үгэ хэлээ.

Советскэ Союз Индонези хоёрой экономическа, техническа талаар харилсаха тухай генеральна хэлсээн хүсэндөө ор...

СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко Индонезиһээ Советскэ Союзда байдаг Онсо, Бүрин эрхэтэ Элшэн сайд Александер А. Марамис хоёр Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай болон Индонезиин Республикын хоорондо экономическа, техническэ талаар хари... генеральна хэлсээнэй хүсэндө... һон тушаа 1958 оной апрели... да нотонуудые абалсаа. Энэ... сээн 1956 оной сентябриин ... Джакартада баталагдаһан юм.

Дурсагдаһан хэлсээн 1958 апрелиин 26-һаа хүсэндөө ор...

США КНР-ые мэдэрхэ ёһотой

Англиин түүхэшэнэй мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 27. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентство иигэжэ мэдээсэнэ. Хитадай Арадай Республикые мэдэрхэһээ арсахадаа, США гадаадынгаа политикын талаар алдуу хэнэ гээшэ гэжэ Англиин мэдээжэ түүхэшэн Тойнби Вашингтондо мэдүүлээ. КНР дэлхэйн эгээн томо гүрэнүүдэй нэгэн болохо гэжэ би этигэнэб гээд Тойнби онсолон тэмдэглэ...

Түгшүүрилтэ шанга байда... ларуулхын тулада баруун ор... мүн Советскэ Союз бэе бэедэ... гэлсэдэг боложо шадаха ёһото... жэ Тойнби заагаа. Бэе бэеда... гэлсэдэг болохын тулада Р... мүн баруун оронуудай арадуу... бэетээ уулзажа, нюураара... нилсаха ёһотой гэжэ тэрэ хэл...

Индонезиин правительствын сэрэгүүд Тарутунг городые эзэлбэ

ДЖАКАРТА, апрелиин 27. (ТАСС). Антара агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Индонезиин правительствын сэрэгүүд Тарутунг городые эзэлээ. Энэ город Баруун Суматрадахи Тапанули провинцида үймөөшэдэй эзэлжэ байһан һүүлшын город байһан юм.

Иигэжэ провинциин бүхы гол городууд Индонезиин прави... ствын хиналтада оробо.

Медана радиогой мэдээсэ... ёһоор, тус райондохи үймөө... хариин оронуудһаа буу зэбс... молёдоор эльгээгдэдэг байһые... шэлһэн документнүүдые прав... ствын сэрэгүүд олоһон байна.

Дундада далай дээрэ англо-итальянска манёвр бол...

РИМ, апрелиин 27. (ТАСС). АНСА агентство иигэжэ мэдээсэнэ: Сардини арал шадар Италиин, Англиин далайн бомбардировочно авиациин, десантын сэрэгүүдэй манёвр хэдэн үдэр соо болоод, ... гэлдэр дүүрээ. Энэ манёврдо ... лиин, Италиин корабльнууд, с... лёдууд, десантын сэрэгүүд ... даа.

Тунисай хилые дабаба

ПАРИЖ, апрелиин 26. (ТАСС). Франциин солдадууд гурбан ашаанай машинада һуугаад, Аин Драхам (Табаркһаа урдуур) шадараар Тунисай хилые дабажа, Тунисай газар дээрэ ороо гэжэ Тунисһаа үсэгэлдэр абтаһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. Тунисай информациин зургаанай мэдээсэлэй ёһоор, Франциин солдадууд Тунисай хоёр тосхондо полицейскэ нохойнуудые хэр... сэжэ байжа нэгжүүл хээ. Туни... хилын сахюулай сэрэгүүдтэ м... дэһэнэйнгээ һүүлээр Франции... дадууд Тунисай газар дээрэһээ... ража ошоо гэжэ дурсагдаһан ... дээсэл соо хэлэгдэнэ.

ГУРБАН ҮЕЫН БАГШАНАР

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) А. Хазагаев, Ц. Очирова, Д. Цыденова. Д. Доржиевагай фото.

— Шагдаар! Манай багша Цыпэ Санжиевна танай багша Долгор Дымбеевнагай багша юумэл даа,—гээд арадаа сүүмхэнүүдые үргэлһэн, хүзүүндээ улаан галстук зүүһэн үхибүүдэй дундаһаа нэгэ басаган хажуудахи хүбүүндээ хандана.

— Һэ, манай багша Александр Харитонович танайшье багша Цыпэ Санжиевнагай багша байха. Үшөө дайнда мордохынгоо урда тээ танай багшада ном зааһан юм. Дайнда ошоод олон орден, медаль абаһан юм,—гээд нүгөө нэгэ хүбүүн забда залигүй «юм, юм» гэһэн үгэ оруулалсан хөөрэнэ.

Эдэ үхибүүдэй хойноһоо ябаад шагнахада, багшанарынь юундэ бэе бэеынгээ багшанар болошоо юм ааб гэжэ гайхамаар.

Тээд ушарынь иимэл байгаа. Закаменай аймагай Бургалтайн эхин һургуулида хүдэлдэг гурбан багшанар үнэхөөрөө бэе бэеынгээ багшанар байшаба. Һургуулиие даагша А. Х. Хазагаев тус аймагта ошожо хүдэлһөөр 28 жэлһээ үлүү ябана. Энэ үе соо тэрэнэй һургажа гаргаһан хүн олон. Мүнөө дунда, дээдэ, тусхай һургуулинуудые дүүргээд, гансашье аймаг соогоо бэшэ, мүн республикын бусад хэдэн аймагуудта хүдэлжэ байдаг мэргэжэлтэд болонхой. Тэдэнэй дунда олон багшанар бии.

Мүнөө Александр Харитоновичын хүтэлбэри доро сугтаа хүдэлжэ байгаа Цыпэ Санжиевна Очирова тэрээндэ заалгажа, һургуули дүүргээд, һүүлээрнь багшын мэргэжэлтэй болонхой, 15 жэлэй туршада багшална. Энэ һургуулида хүдэлжэ байгаа залуу багша Долгор Дымбеевна Цыденова нёдондо жэл Улан-Удын багшанарай училищи дүүргэжэ, нютагтаа бусаад, дүй дүршэлтэй багшанарай хүтэлбэри доро хүдэлнэ. Д. Цыденова Цыпэ Очировагай һурагша байһан юм. Тиимэһээ, эдэ багшанар бэе бэедээ эрдэм ном заалсаһан, мүнөө хамта хүдэлжэ байһан гурбан үеын багшанар болоно.

Партиин үнинэй гэшүүн А. Х. Хазагаев хүүгэдые эрдэмдэ, ажалда һургаха хүндэтэй ажалайнгаа хажуугаар арад зоной дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулалсадаг юм. Александр Харитонович Ц. С. Очироваһаа, комсомолой гэшүүн Д. Д. Цыденоваһаа арад зонтой, шабинарайнгаа түрэлхидтэй нягта барисаатай байхыень, ходо хөөрэлдөө хэдэг, лекци уншадаг байхыень эринэ.

Энээнэй ашаар залуу багша Д. Цыденова колхознигуудай дунда эдэбхитэйгээр хүдэлдэг агитатор болонхой. Колхознигуудай һонирходог асуудалнуудта дүүрэн харюу үгэхын тула өөрынгөө багшанартай зүбшэн хэлсэдэг, харуулан ойлгуулха туһаламжа бэлдэдэг байна.

— Манай һургуулиин багшанар хүүгэдыемнай эрдэм номдо, ажал хүдэлмэридэ һургахаһаа гадна, бидэндэ ехэ юумэ заажа, ойлгоогүй, мэдээгүй юумыемнай хэлэжэ үгэдэг, манайшье багшанар юм,—гээд Бургалтай нютагай колхознигууд омогорхон хөөрэлдэдэг.

Нээрээшье, эдэ гурбан багшанар хүдөө нютагай зониие эрдэм, бэшэгтэ һургаха зорилгоор ехэ юумэ хэнэ. Александр Харитонович энэ һургуулида хүдэлжэ эхилһэнһээ хойшо бэшэг һайтар мэдэхэгүй, олон наһажаал колхознигуудые бэшэгтэй болгоо. Мүн Ц. Очирова, Д. Цыденова гэгшэд багшынгаа жэшээгээр бурят хэлэ, бэшэг колхознигуудта заадаг болонхой.

—Анха түрүүн һургуулида хүдэлжэ эхилһэнһээ хойшо 28 жэлэй туршада эрдэм номдо һургаһан үхибүүдэймни хажуугаар ном бэшэг заалгаһан «ехэ наһатан» хэдэн зуугаад болоо,—гэжэ Александр Харитонович тобшохоноор хэлэдэг. Закаменай аймагай Сагаан-Нуга, Санага, Хуртага, Цакир, Бургалтай нютагуудаар ябаа һаань багшамнай гэжэ нэрлэхэ үхибүүдшье, үбгэдшье хэдэн олоор тоологдохо байха.

Гурбан үеын эдэ багшанар арад зонойнгоо дунда эрдэм соёл тарааха нангин үялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байһандань тэдэнэй һурагшанар омогорхожо, үндэр наһатай болотороо үхибүүдые үбгэд хүгшэдые соёл культурада һургажа байхыень юрөөнэ.

А. АЮШЕЕВ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32. зам. редактора—32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни и экономики — 47-59, пропаганды и местной информации —35..., культуры и быта — 34-05, писем трудящихся и переводов — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н 00720. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 127.